

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.06 - МКР. 1593 «С» 2023.10.31. 043. ПЗ

НУБІП України

ШОСТАЛЬ РУСЛАНИ ІГОРІВНИ

2023 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

УДК 657.658.15:336.74

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
В.о. завідувача кафедри статистики та
економічного аналізу

(підпис)

Анатолій ДІБРОВА

(підпис)

Андрій МУЗИЧЕНКО

« » 2023 року

« » 2023 року

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

н а т е м у :

*«Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими
активами підприємств»*

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування
(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньо-
професійної програми

к.е.н., доцент

Тамара ГУРЕНКО

(підпис)

Керівник
магістерської
кваліфікаційної роботи

к.е.н., доцент

Анатолій ШИШ

(ПІБ керівника)

(підпис)

Виконав

Руслана ШОСТАЛЬ

(ПІБ студента)

(підпис)

Київ - 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
 ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
 Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри статистики та
 економічного аналізу**

д.е.н., проф.

Інна ЛАЗАРИШИНА

“ ”

2022 р.

ЗАВДАННЯ

**ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
 СТУДЕНТЦІ**

Шостаць Руслані Ігорівні

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування

(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»

(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими активами підприємств» затверджена наказом ректора НУБІП України від 31 жовтня 2022 року № 1593 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 6 листопада 2023 р.

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавчо-нормативна база України, наукова та періодична література, матеріали науково-практичних конференцій, інформація Інтернет видань та сайтів; дані фінансової і статистичної звітності, облікові дані (первинні документи, реєстри синтетичного й аналітичного обліку) ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області 2020-2022 роки.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретико-методичні основи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими активами підприємства
2. Облікове забезпечення управління грошовими активами підприємства
3. Аналітичне забезпечення управління грошовими активами підприємства

Перелік графічного матеріалу (за потреби): таблиці, рисунки.

Дата видачі завдання 11 жовтня 2022 р.

**Керівник магістерської
 кваліфікаційної роботи**

**Завдання прийняв до
 виконання**

(Підпис)

(Підпис)

Анатолій ШИШ

(прізвище та ініціали)

Руслана ШОСТАЛЬ

(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ**на здобуття на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за темою
«Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими активами підприємств»**

У магістерській роботі розкривається сучасне розуміння економічної сутності грошових активів, їх трансформації у часі, досліджено теоретико-методологічні основи обліку грошових активів, розкрито особливості їх бухгалтерського обліку, здійснено аналіз ефективності управління ними.

Метою магістерської роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів організації і методики обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками підприємств для підвищення ефективності управління ними.

На практичних матеріалах ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області розраховано показники ліквідності грошових активів, наведена структура грошових надходжень в розрізі основних напрямків діяльності підприємства.

Значне місце в роботі відведено аналітичному та синтетичному обліку грошових активів, організації бухгалтерського обліку готівкових та безготівкових розрахунків на підприємствах України, документальному забезпеченню обліку грошових активів, їх відображенню у фінансовій звітності підприємства.

У висновках до магістерської роботи узагальнено отримані результати дослідження, наведено рекомендації щодо удосконалення обліку та його організації, запропонована загальна схема оптимізації грошових потоків підприємств, яка забезпечує інтеграцію заходів оптимізації грошових потоків підприємств у загальну систему управління грошовими потоками, а також координує управлінські дії що сприятиме підвищенню ефективності фінансового управління підприємством.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: готівка, грошові кошти, каса, ліміт каси, банк, ліквідність, платоспроможність, облік, поточний рахунок

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Економічна сутність грошових активів і їх роль в сучасних умовах господарювання	6
1.2 Класифікація та оцінка грошових активів	12
1.3 Оцінка нормативно-правового забезпечення обліку і аналізу грошових активів	18
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2 ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	23
2.1 Організаційно-економічна характеристика об'єктів дослідження ...	23
2.2 Організація бухгалтерського обліку готівкових та безготівкових розрахунків на підприємствах	26
2.3 Облік операцій з грошовими коштами на підприємстві	30
2.4 Відображення грошових коштів у фінансовій звітності підприємства	41
Висновки до розділу 2	44
РОЗДІЛ 3 АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	46
3.1 Методичні прийоми і організація аналізу грошових активів підприємства	46
3.2 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	52
3.3 Аналіз грошових потоків підприємства	57
3.4 Узагальнення матеріалів аналізу та прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання грошових коштів, як інструмента антикризового управління підприємством	61
Висновки до розділу 3	65
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
ДОДАТКИ	78

ВСТУП

НУБІП України

Одним з основних умов фінансового добробуту підприємства є

забезпечення стабільного та достатнього надходження грошових коштів з метою забезпечення виконання його грошових зобов'язань. Нестабільність

НУБІП України

надходження грошових коштів в мінімально необхідних обсягах приводить до серйозних труднощів у виробничо-господарській діяльності підприємства. І

навіпаки наявність у підприємства значних сум вільних грошових коштів протягом значного періоду часу свідчить про те, що підприємство не забезпечує

НУБІП України

ефективного використання своїх фінансових ресурсів та не використовує можливості використання цих ресурсів в своїй операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності з метою отримання додаткових прибутків. Тому

найважливішим завданням управління грошовими потоками є досягнення оптимального рівня обігу грошових коштів, при якому обсяги надходження

НУБІП України

коштів забезпечують здійснення виплат у розрахунковому періоді.

Крім того, в сучасних умовах поглиблення конкурентної боротьби між сільськогосподарськими виробниками, та підвищення вимог до виконання

НУБІП України

договірних зобов'язань, важливе значення приймає забезпечення гнучких умов здійснення розрахунків, строків поставки та платежів, а такої їх вплив на

показники ліквідності та платоспроможності підприємства, і як наслідок, стабільність його фінансового положення.

У зв'язку з цим роль обліку та аналізу грошових потоків в аграрному

НУБІП України

секторі економіки в сучасних умовах помітно зростає, бо грошові розрахунки присутні як у початковому так і у кінцевому етапах облікового циклу, який

включає придбання товарів, робіт, послуг, їх виробництво, а також продаж товарів та одержання виручки від їх реалізації.

Виходячи з вищенаведеного, актуальність розгляду обліку та аналізу

НУБІП України

грошових потоків зумовлена потребою у якісній та своєчасній інформації про стан та рух грошових коштів; необхідністю підтримання достатнього рівня ліквідності сільськогосподарського підприємства; забезпечення повного та

своєчасного проведення розрахункових операцій, а також у забезпеченні стабільного та ефективного виробничого процесу, зменшення собівартості та збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції.

Метою магістерської роботи є вивчення теоретичних, методичних та практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими активами підприємств для підвищення ефективності управління ними.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі задачі:

- дослідити економічну сутність грошей та їх функції;
- вивчити існуючі підходи до оцінки та класифікації грошових активів;
- вивчити структуру грошових коштів та специфіку їх формування і використання;
- опрацювати правові основи організації бухгалтерського обліку та аналізу грошових коштів;
- розкрити специфіку документального оформлення операцій з грошовими коштами;
- висвітлити особливості синтетичного та аналітичного обліку грошових коштів;
- здійснити комплексний аналіз ефективності використання грошових коштів;
- запропонувати шляхи поліпшення раціоналізації надходження та використання грошових коштів.

Об'єктом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими активами підприємств.

Предметом дослідження є особливості імплементації обліку та аналізу грошових активів в практику вітчизняних підприємств.

Методологія дослідження ґрунтується на загальних наукових методах пізнання, принципах системного аналізу, теоріях ринкової економіки.

Методологічною базою дослідження є фундаментальні засади економічної науки, методики і методології аналізу коштів і наукові праці вчених, що стосуються предмета дослідження. У процесі роботи використовувались наступні методи: спостереження (використовувався при дослідженні первинної документації, а також звітності підприємства), порівняння (при дослідженні, в порівнянні висновків та рекомендацій), розрахунок (переважно для розрахунку табличної частини), статистичного аналізу (для проведення досліджень головних сутнісних характеристик об'єкта дослідження та особливостей його функціонування у контексті тематики дослідження), моделювання (встановити значення досліджуваних чинників, дати оцінку результатам змін тих частин які знаходяться під її управлінням), традиційні способи та засоби економічного аналізу (табличного, порівняння, групування, графічний).

Інформаційною базою роботи є законодавчі та інші нормативно-правові акти України з питань регулювання обліку грошових активів та грошових потоків, матеріали науково-практичних конференцій з проблем методології бухгалтерського обліку, матеріали державних органів статистики, дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності, особисті спостереження.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ
ПІДПРИЄМСТВА1.1 Економічна сутність грошових активів і їх роль в сучасних умовах
господарювання

Функціонування підприємства неможливе без використання фінансових ресурсів. Основне місце серед вказаної сукупності належить грошовим коштам. Їх надходження та витрачання формується на основі господарських операцій та вимагає суворого цільового спрямування на досягнення поставлених господарських завдань підприємства. Порушення наведених умов призводить до дисбалансу інших складових господарських засобів, технічної відсталості виробництва та фінансової залежності суб'єкта господарювання. Отже, ефективність управління грошовими коштами, яка залежить від своєчасного та оптимального контролю використання коштів, визначається рівнем фінансової стабільності та можливістю подальшого розвитку підприємства. Тобто, грошові кошти являються одним з найвагоміших факторів, які визначають фінансове становище підприємства та його життєздатність. Значущість і роль грошей на рівні підприємства обумовлюється доцільністю та їх окремого детального дослідження, визначенням стратегії й тактики управління.

Гроші - невід'ємна частина нашого повсякденного життя і неможливо знайти навіть найпримітивнішої цивілізації, яка б не використовувала їх. Гроші виконують різноманітні економічні функції, такі як облік вартості, здійснення обміну, здійснення платежів і накопичення вартості. Вони є ключовим аспектом економічної науки та відіграють значущу роль в розвитку економіки. Добре функціонуюча грошова система сприяє ефективному використанню економічних ресурсів і досягненню повної зайнятості. Навпаки, неефективна

грошова система може призвести до раптових коливань рівня виробництва, зайнятості та цін в економіці [28, с. 121].

Сутність грошей змінюється відповідно до еволюції суспільних відносин, в яких вони функціонують. Отже, для розуміння суті грошей необхідно вивчати їхнє походження та причини, що призводять до виникнення та існування грошей у економічному житті суспільства

Питання про функції грошей є одним з найбільш дискусійних у теорії грошей. Розбіжності стосуються не тільки трактування окремих функцій, а й їх кількості. На рис.1.1 наведено один з найпоширеніших підходів до функцій грошей.

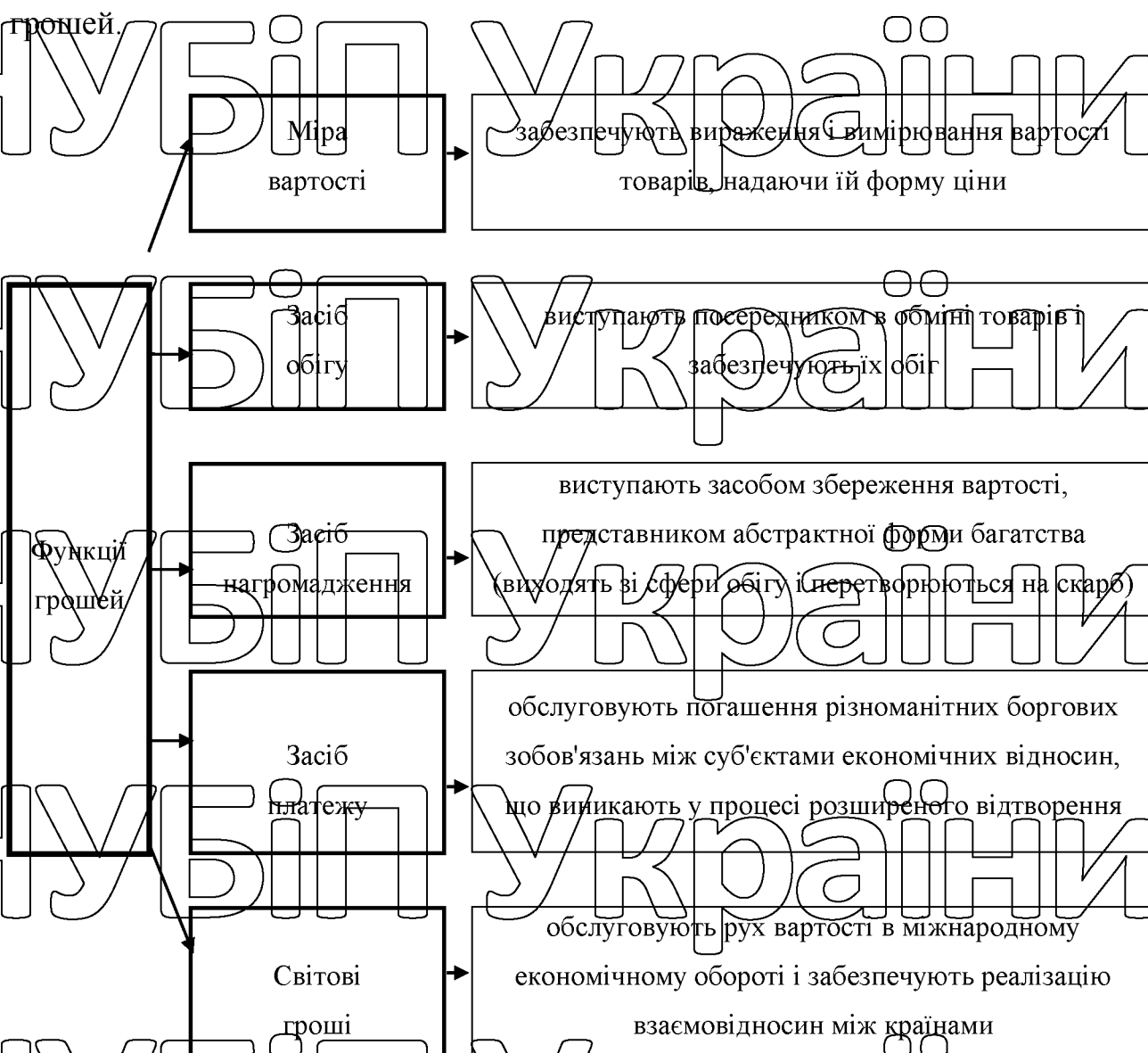

Рис. 1.1 Функції грошей

Як стверджують відомі американські економісти К.Р. Макконел та С.Л. Брю, «налагоджений грошовий механізм – це та кровоносна система, в якій відбувається кругообіг доходів і витрат, що фактично являє собою всю економіку» [28]. Лідер неокласичного напрямку в економічній науці Альфред Маршалл визначив гроші «центром, навколо якого концентрувала увагу економічна наука» [78]. «Гроші - одне з найдавніших явищ у житті суспільства - відіграють важливу роль у його економічному і соціальному розвитку» [63].

Усі визначення поняття «грошові кошти», що наведені в діючих нормативних документах, сформульовані таким чином, що лише перераховують складові даного поняття. Таке формулювання є досить недосконалим та потребує уточнення.

Гроші, отримані компанією через їхню діяльність, називаються грошовим потоком. Надходження повинні бути постійними і мати динамічний характер, це означає, що грошовий потік повинен бути безперервним (рис. 1.2.).

Грошові кошти – готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання

Основні поняття, що характеризують рух коштів

Рух грошових коштів – надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів

Еквіваленти грошових коштів – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості.

Рис. 1.2 Схеми характеристики руху грошових коштів

Грошові кошти – це реальні гроші, які для підприємства виступають посередником у розрахунках. За допомогою грошей підприємства розраховуються з постачальниками та іншими кредиторами за придбані товарно-матеріальні цінності, нематеріальні активи, з працівниками за заробітною платою, з бюджетом за податками, з Пенсійним фондом за відрахуваннями на загальнообов'язкове соціальне страхування та для розрахунків за іншими виплатами. Грошові кошти знаходяться у касі підприємства і на рахунках в банках. Вони можуть використовуватись як в готівковій (з урахуванням діючих обмежень), так і в безготівковій формах (табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Визначення грошових коштів в окремих нормативних та літературних джерелах

Визначення	Джерело
Готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [64]
Готівка в касі та депозити до запитання.	М(С)БО 7 «Звіт про рух грошових коштів» [60]
Грошові кошти в касі, чеки, грошові перекази, які одержані від клієнтів і вклади на поточних рахунках в банках.	Білик М. Д. [9, с. 125]
Касова готівка, кошти на рахунках у банках, інші грошові кошти.	Ткаченко Н.М. [78, с. 47]
Кошти у вигляді грошей, які знаходяться в касі підприємства, на рахунках в установах банку, в акредитивах, у підзвітних осіб та на депозитах до запитання.	Кірейцев Г. Г. [43, с. 47]
Кошти в касі, електронні гроші, кошти на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути використані у будь-який момент для проведення розрахунків в процесі здійснення господарських операцій	Височан О. [26, с. 23]

Облік грошових коштів передбачає знання та використання широкого кола термінів, які безпосередньо пов'язані з операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю суб'єктів господарської діяльності. В залежності від

специфіки останніх можуть в повній мірі чи частково використовуватися на практиці (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Визначення термінів, які використовуються при обліку грошових коштів

Терміни	Визначення
Грошові кошти (Cash)	Готівка, гроші на рахунках у банках до запитання
Еквіваленти грошових коштів (Cash Equivalents)	Короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і характеризуються незначним ризиком коливань вартості
Овердрафт (Overdraft)	Кредитний залишок на активному рахунку, що виникає при здійсненні платіжної операції на суму, що перевищує дебетовий залишок на рахунку
Монетарні активи (Monetary assets)	Грошові кошти та інші активи, які можуть бути отримані у чітко визначеній сумі грошей
Негрошові операції (Non-Cash Transactions)	Ті операції при яких не використовуються грошові кошти та їх еквіваленти
Рух грошових коштів (Cash Flow)	Надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів
Операційна діяльність (Operating Lease)	Це основна діяльність підприємства, яка приносить дохід, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю.
Інвестиційна діяльність (Investing Activities)	це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів
Фінансова діяльність (Financing Activities)	це діяльність, яка спричиняє зміни розміру та складу власного і запозиченого капіталу підприємства.
Фінансовий актив (Financial Assents)	це будь-який актив, що є грошовими коштами; інструментом власного капіталу іншого підприємства; контрактним правом, щоб отримувати грошові кошти або інший фін. актив від іншого підприємства чи обмінювати фін. інструменти з іншим підприємством; контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться, або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу підприємства

Дослідження грошових коштів та грошових потоків підприємства дозволяє усвідомити увесь механізм його функціонування, так як за наявності власної, відносно самостійної логіки розвитку, грошові потоки мають зовнішні ознаки всього комплексу функціональних зв'язків, які розвиваються на підприємстві в процесі його діяльності (рис. 1.3).

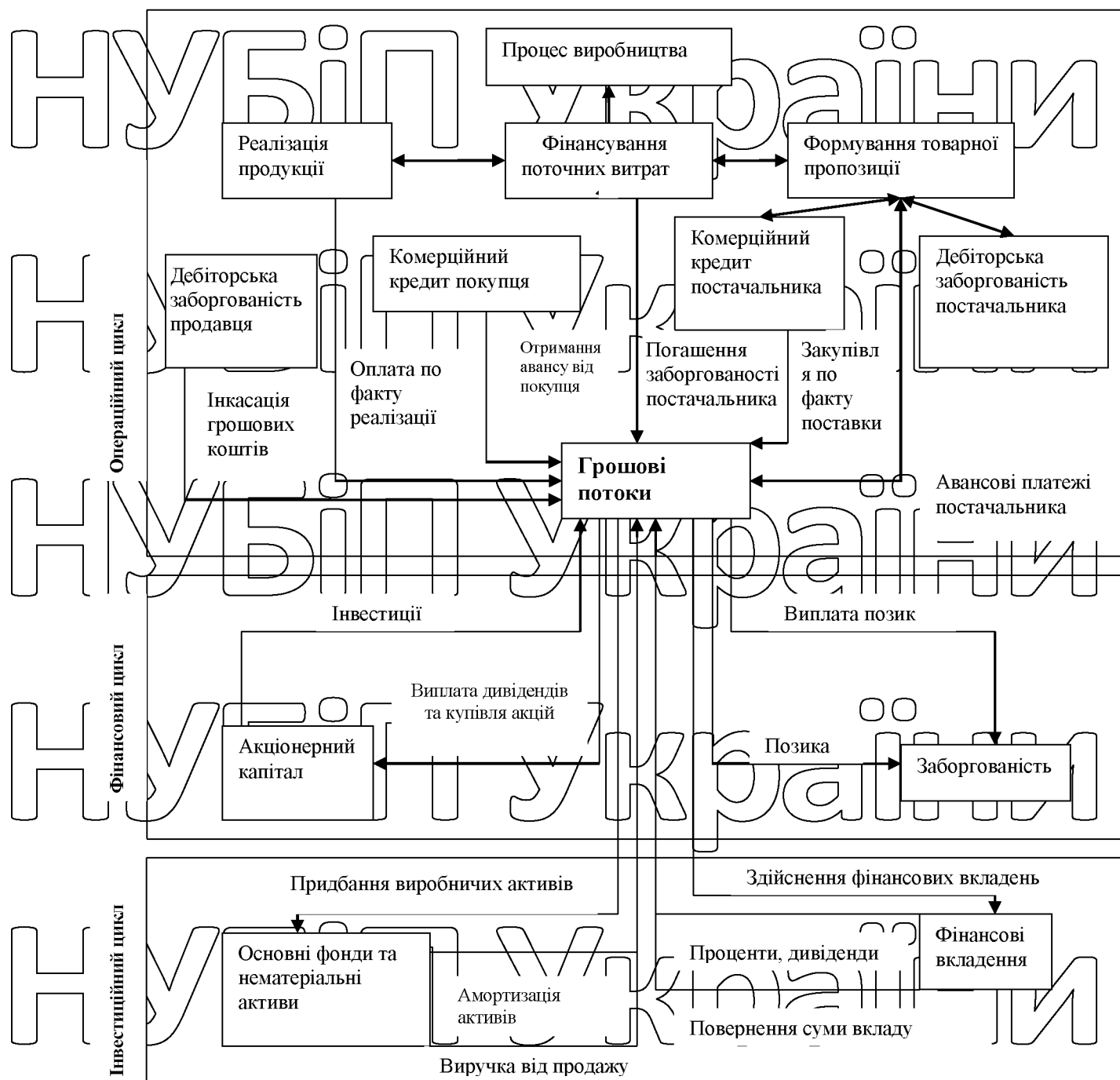

Рис. 1.3 Рух грошових потоків в процесі господарської діяльності підприємств

Отже, з проведеного дослідження сутності грошових коштів можна вивести таке їх визначення. Грошові кошти – це найбільш ліквідні активи підприємства, що складаються з готівки, коштів на рахунках в банку та інші еквіваленти.

1.2 Класифікація та оцінка грошових активів

Оцінка грошових активів - це процес визначення їхньої справедливої вартості або вартості у грошовому виразі на певний момент часу. Це важливий етап у фінансовому обліку, оскільки від точності оцінки залежить достовірність фінансової звітності підприємства. Оцінка може включати в себе різні методи, такі як вартість придбання, ринкова вартість чи амортизована вартість, в залежності від конкретних обставин.

Класифікація грошових активів визначає їхню належність до певних категорій чи груп, що спрощує процес обліку та аналізу. Наприклад, готівка, банківські вклади та цінні папери можуть бути визначені в окремих категоріях.

Це допомагає уточнити структуру грошових активів та робити порівняння між різними типами активів.

Грошові активи відіграють таку роль в фінансовому обліку, забезпечуючи:

- Достовірність фінансової звітності: Оцінка та класифікація грошових

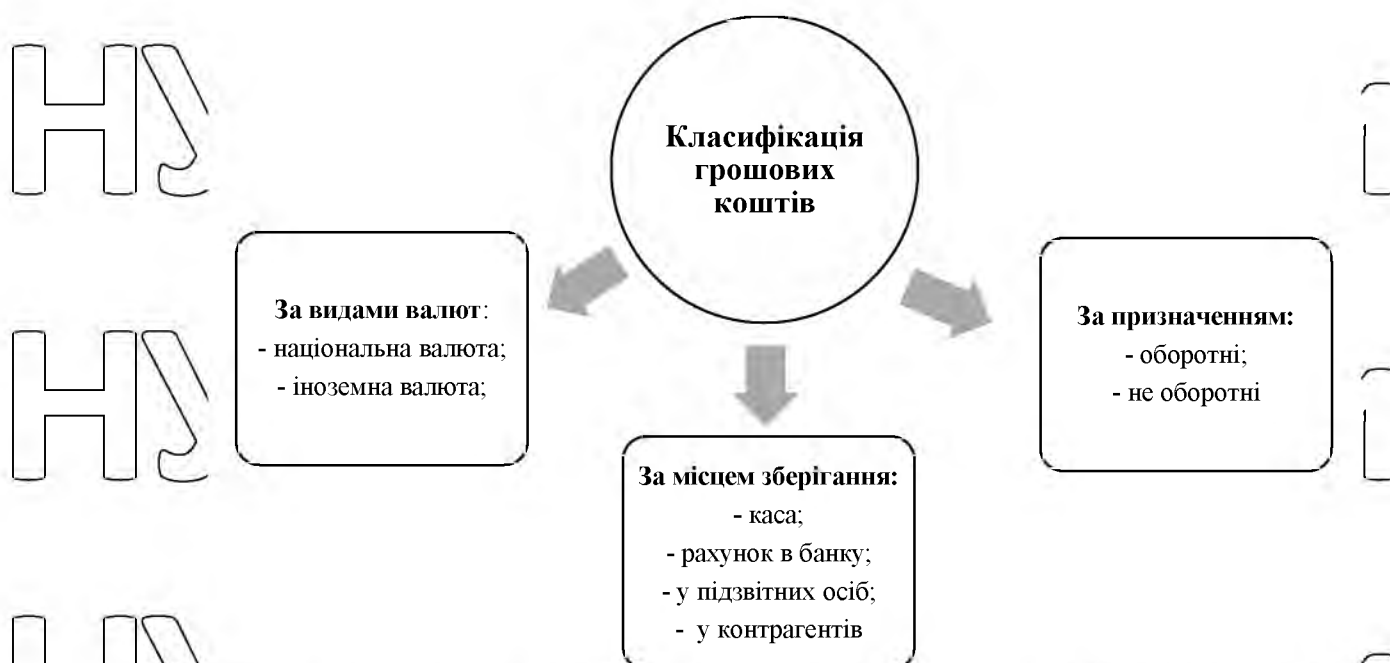
активів є основними етапами визначення фінансового стану підприємства, що впливає на його фінансову звітність.

- Прийняття управлінських рішень: Інформація про грошові активи, отримана внаслідок оцінки, є важливою для управління підприємством.

Наприклад, вона може бути використана для розробки стратегій управління ліквідністю та оптимізації інвестицій.

- Визначення кредитоспроможності: Оцінка грошових активів грає ключову роль у визначенні кредитоспроможності підприємства перед кредиторами та іншими зацікавленими сторонами.

Класифікація грошових коштів наведена на рисунку 1.4.

- Рис. 1.4 Класифікація грошових коштів

В науковій літературі виділяють такі основні види грошових активів як:

1. **Готівка** - включає в себе фізичні грошові засоби, такі як монети та банкноти, які знаходяться в розпорядженні підприємства. До переваг можна віднести: легко доступна, ідеальна для невеликих платежів та транзакцій.

Серед недоліків виділяють: підвищує ризик крадіжок та втрати, може бути складно відстежити великі обсяги готівки.

2. **Банківські рахунки** - гроші, розміщені на банківських рахунках підприємства. До переваг можна віднести: забезпечує безпеку та можливість отримання відсотків на залишок рахунку. Легко відстежити та керувати електронними платежами. Серед недоліків виділяють: можливість обмежень на виведення коштів, можливість сплати комісій за обслуговування рахунку.

3. **Цінні папери** - це акції, облигації та інші фінансові інструменти, що можуть бути куплені для інвестування. До переваг можна віднести: можливість отримання відсотків або додаткового доходу від зміни ринкових цін. Серед недоліків виділяють: ризик втрат від коливань ринкових цін, важко ліквідувати в деяких випадках.

4. **Рахунки-фактури** - це заборгованість підприємства перед

постачальниками або кредиторами. До переваг можна віднести: дозволяє відстрочити оплату товарів та послуг на певний термін. Серед недоліків виділяють: можливість платити високі відсотки за заборгованість, якщо не виконується термін оплати.

5. Депозитні сертифікати – це фінансові інструменти, які видає банк на внесені на певний термін грошові кошти з обіцянкою виплатити певний відсоток. До переваг можна віднести: гарантована відсоткова ставка та захист вкладу до певної суми. Серед недоліків виділяють: обмежена ліквідність, можливі штрафи за достроковий вивід коштів.

6. Електронні гроші (онлайн-платіжні системи) - гроші, які зберігаються та обробляються електронно, зазвичай на платформах для електронних платежів. До переваг можна віднести: швидкі та зручні транзакції, можливість проводити онлайн-платежі та отримувати гроші електронним шляхом. Серед недоліків виділяють: залежність від технології, можливість виникнення проблем з безпекою.

Кожен з видів грошових активів має свої унікальні характеристики та використовується підприємствами відповідно до їхніх фінансових потреб та стратегій управління ризиками.

Процес оцінки грошових активів у бухгалтерському обліку включає:

- Визначення методів оцінки. Вибір конкретного методу оцінки (наприклад, вартість придбання чи ринкова вартість) залежить від характеру та специфіки грошових активів.

- Збір та аналіз інформації: Збирання відповідної інформації про кожен грошовий актив для проведення оцінки.

- Застосування вибраного методу: Використання обраного методу для визначення справедливої вартості грошових активів.

- Документування результатів: Запис отриманих результатів оцінки у фінансовій звітності, забезпечення їхньої відповідності бухгалтерським стандартам та правилам.

- **Оновлення оцінки:** Регулярне оновлення оцінки грошових активів для відображення змін у їхній справедливій вартості та використання найактуальніших даних у фінансовому обліку.

Процес оцінки грошових активів є невід'ємною частиною бухгалтерського обліку, забезпечуючи надійну фінансову інформацію для прийняття рішень та представлення стану підприємства за встановленими стандартами. Розглянемо більш детально кожен з методів оцінки:

1. Вартість придбання

Особливості застосування:

- **Визначення:** Цей метод базується на вартості, за яку грошовий актив був придбаний або виготовлений.

- **Застосування:** Використовується для оцінки грошових активів, які були отримані чи виготовлені внутрішньо в організації.

2. Ринкова вартість

Особливості застосування:

- **Визначення:** Визначається шляхом аналізу ринку та долученням актуальних ринкових цін на схожі грошові активи.

- **Застосування:** Зазвичай використовується для оцінки грошових активів, таких як цінні папери чи нерухомість.

3. Амортизована вартість

Особливості застосування:

- **Визначення:** Включає в себе вартість придбання грошового активу та його амортизацію протягом певного періоду.

- **Застосування:** Зазвичай використовується для оцінки грошових активів, які мають обмежений термін служби, таких як патенти або технічне обладнання.

4. Внутрішні методи оцінки

Особливості застосування:

- **Визначення:** Грошовий актив оцінюється відповідно до внутрішніх стандартів та політик підприємства.

- Застосування: Цей метод може використовуватися, коли зовнішні ринкові дані є обмеженими, і організація має свої власні критерії оцінки активів.

5. Вартість заміщення

Особливості застосування:

- Визначення: Оцінка проводиться на основі вартості, необхідної для заміщення грошового активу на новий на теперішній день.

- Застосування: Зазвичай використовується для грошових активів, які можна легко замінити або випускаються на ринок.

6. Вартість відтворення

Особливості застосування:

- Визначення: Визначається вартістю відтворення аналогічного грошового активу за сучасних технологічних умов.

- Застосування: Цей метод використовується для грошових активів, які мають високу технологічну складність.

Вибір конкретного методу оцінки залежить від характеру та типу грошового активу, а також від специфічних потреб та вимог підприємства. Комбінація різних методів може бути застосована для забезпечення більш точної та об'єктивної оцінки.

Логічна послідовність, взаємозв'язок між оцінкою та класифікацією грошових активів та бухгалтерським обліком наведено нижче:

Класифікація визначає структуру:

Класифікація грошових активів допомагає визначити їхню структуру та розподіл на різні категорії. Це робить облік більш систематизованим, дозволяючи бухгалтерії ефективно відслідковувати та обробляти фінансову інформацію.

Оцінка визначає вартість:

- Оцінка грошових активів визначає їхню вартість на певний момент часу.

Ці дані є ключовими для бухгалтерського обліку, оскільки вони впливають на звітність та визначають фінансовий стан підприємства.

Облік реєструє зміни.

- Бухгалтерський облік фіксує зміни в класифікації та оцінці грошових активів. Це дозволяє в режимі реального часу відслідковувати всі операції та зміни, що стосуються грошових ресурсів.

Фінансова звітність відображає результати:

- Зміни в класифікації та оцінці грошових активів впливають на підготовку фінансової звітності. Інформація про грошові активи входить до балансу та інших фінансових звітів, що надають усім зацікавленим сторонам об'єктивний погляд на фінансовий стан підприємства.

В цілому, точність та об'єктивність оцінки грошових активів є основними принципами, які забезпечують надійність та інформативність фінансового обліку. Це дозволяє підприємствам не тільки відображати свій фінансовий стан вірно, але й використовувати цю інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських та стратегічних рішень.

Для поліпшення процесів оцінки та класифікації грошових активів з метою ефективного управління можна врахувати наступні рекомендації:

Впровадження автоматизації: використання сучасних інформаційних систем та програмного забезпечення для автоматизації процесів оцінки та класифікації грошових активів. Це допоможе покращити точність та швидкість обробки інформації.

Стандартизація процесів: розробка чітких та стандартизованих процедур оцінки та класифікації. Це забезпечить єдність підходів та виключить ризик неправильного розуміння чи застосування процедур.

Постійне навчання та розвиток персоналу: забезпечення персоналу необхідними навичками та знаннями для ефективного використання методів оцінки та класифікації, проведення регулярних тренінгів та оновлень їхні знання відповідно до змін у законодавстві та методиках.

При використанні різних методів оцінки слід розглядати можливість використання різних методів оцінки для різних категорій грошових активів. Наприклад, для цінних паперів може бути ефективним метод ринкової вартості, а для обладнання - метод вартості відтворення.

1.3 Оцінка нормативно-правового забезпечення обліку і аналізу грошових активів

В умовах постійних змін у господарському середовищі та стрімкого розвитку фінансових технологій, нормативно-правове забезпечення обліку грошових активів стає ключовим елементом функціонування підприємств та фінансових установ.

Нормативно-правове забезпечення обліку грошових активів в сучасних умовах є важливим елементом фінансового управління підприємств та фінансових установ. Ефективний облік грошових активів є передумовою для вивчення та прогнозування фінансового стану організації.

1. Законодавча база в Україні: Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність" визначає загальні принципи бухгалтерського обліку, у тому числі й обліку грошових активів. Додаткові аспекти регулюються Податковим кодексом України, Законом "Про банки та банківську діяльність", а також іншими нормативно-правовими актами.

2. Міжнародні стандарти: Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) визначають основні принципи обліку грошових активів на міжнародному рівні. Їхнє використання дозволяє забезпечити стандартизацію та порівняльність фінансової звітності різних підприємств у світі.

3. Основні принципи обліку грошових активів: нормативно-правове забезпечення визначає основні принципи обліку грошових активів, серед яких:

- принцип відображення: всі грошові активи повинні відображатися в обліку з урахуванням їхньої ринкової вартості.

- принцип ліквідності: грошові активи повинні бути класифіковані за ступенем ліквідності, що дозволяє визначити їхню готовність до конвертації в готівку.

- принцип об'єктивності: облік грошових активів повинен ґрунтуватися на об'єктивних та достовірних джерелах інформації.

4. Відповідальність та контроль: нормативно-правове забезпечення

передбачає визначення відповідальності за правильність та достовірність обліку грошових активів. Контроль за обліком грошових активів може бути внутрішнім та зовнішнім. Внутрішній контроль передбачає внутрішні аудити та моніторинг процесів обліку, тоді як зовнішній контроль може бути здійснений аудиторами чи контролюючими органами.

5. Проблеми та перспективи розвитку: аналізуючи нормативно-правове забезпечення обліку грошових активів, слід визначити проблеми, з якими стикаються підприємства та фінансові установи. Однією з таких проблем є відсутність чіткості у визначенні стандартів обліку деяких видів грошових активів. Однак, перспективи розвитку даної області є обіцяючими. Зокрема:

- Вдосконалення стандартів: Потреба у більш деталізованих та адаптованих до специфіки ринків стандартах обліку грошових активів. Це може включати розробку чітких визначень та правил для нових фінансових інструментів.

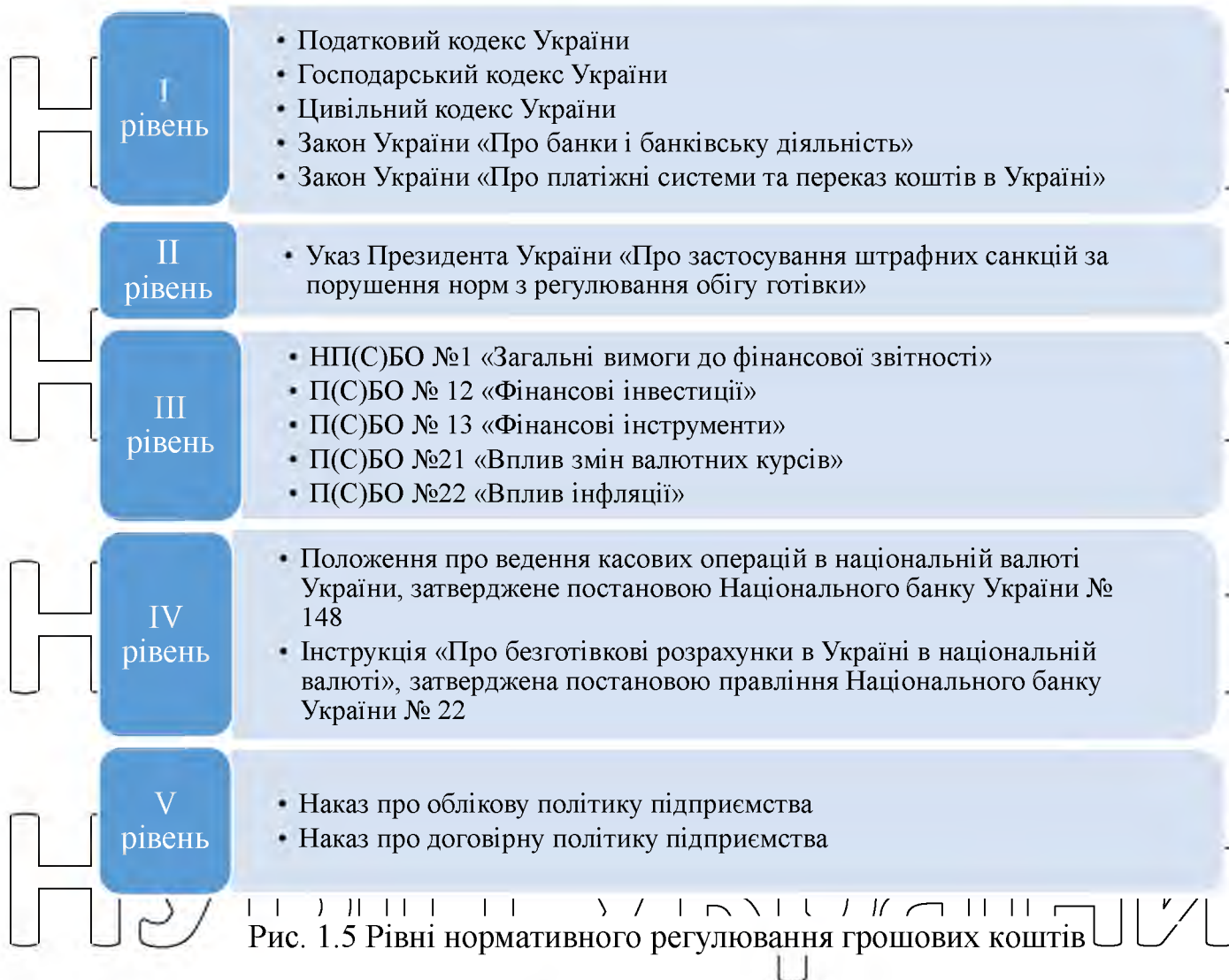
- Використання технологій: Запровадження сучасних технологій, таких як блокчейн та штучний інтелект, для поліпшення процесів обліку грошових активів. Це може підвищити ефективність та безпеку фінансових операцій.

- Гармонізація міжнародних та національних стандартів: Посилення взаємодії між національними та міжнародними організаціями з метою гармонізації стандартів обліку грошових активів. Це сприятиме уніфікації вимог та полегшить взаєморозуміння між учасниками ринків.

- Розвиток методів аудиту: Вдосконалення методів аудиту грошових активів, зокрема за допомогою використання аналітичних технологій та деталізованих аудиторських перевірок.

Законодавчі основи регулювання бухгалтерського обліку призначаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що визначає правові принципи регулювання, організації ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правових форм та форм

власності.
 Нормативне регулювання бухгалтерського обліку грошових коштів і їх еквівалентів можна схематично представити як ієрархічну піраміду із п'яти рівнів (рис 1.5)

Слід виокремити міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності такі, як МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» та МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», які спрямовані на регулювання операцій із грошовими коштами та їх еквівалентами та визначено порядок отримування фіксованої чи визначеної кількості одиниць певної валюти.

Відповідно до МСФЗ 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» монетарні статті не переоцінюються, тому що вони вже виражені в грошових одиницях, які діють на кінець звітного періоду. В МСБО 21 «Вплив змін

валютних курсів» визначено порядок отримання фіксованої чи визначеної кількості одиниць певної валюти. Відповідно до МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів», в кінці кожного звітного періоду підприємства здійснюють перерахунок монетарних статей, що виражені в іноземній валюті. Курсові різниці, які виникають в процесі розрахунків за монетарними активами чи перерахунку монетарних статей згідно чинних валютних курсів, що відрізняються від тих, згідно яких вони визначалися під час первісного визнання.

Таким чином, з метою підвищення ефективності системи управління грошовими коштами підприємства є доцільним формування системи обліково-аналітичної інформації, яка забезпечила б повномасштабну і адекватну підтримку для прийняття рішень. Саме така система може бути створена через комплексне поєднання: відомостей оперативного, стратегічного управлінського, фінансового обліку; залучення сучасних інформаційних технологій та зовнішніх джерел інформації, які стосуються руху грошових потоків і побудови ефективної структури даних, яка дозволить здійснювати аналіз, прогнозування, планування, оцінку і контроль фінансово-господарської діяльності.

Нормативно-правове забезпечення обліку грошових активів визначає основні принципи та правила, які регулюють процеси обліку та звітності з фінансових операцій. Аналіз цього забезпечення дозволяє виявити недоліки, а також перспективи розвитку даної сфери. Забезпечення точності та достовірності обліку грошових активів є важливим для забезпечення фінансової стійкості та довіри як з боку внутрішніх, так і з боку зовнішніх учасників економічного процесу. Інновації в галузі технологій, гармонізація стандартів та вдосконалення методів контролю та аудиту є ключовими напрямками для подальшого розвитку даного сегменту фінансового управління.

Отже, нормативно-правове забезпечення обліку і аналізу грошових активів визначає порядок їх обліку та розкриття інформації у фінансовій звітності. Це допомагає забезпечити високий рівень стандартів та достовірність фінансової звітності, що є критичним для довіри стейкхолдерів та інвесторів. Ефективне нормативно-правове забезпечення створює умови для прозорого та

консистентного обліку грошових активів, що сприяє стабільності та впевненості на фінансовому ринку.

НУВБІП УКРАЇНИ

Висновки до розділу 1

Отже, грошові кошти є найбільш ліквідною категорією активів, що забезпечує підприємству найбільший ступінь ліквідності. Грошові кошти є початком і кінцем господарсько-фінансового циклу. В процесі господарської

діяльності підприємства грошові кошти в ході кругообігу переводяться в інші

активи. Похідним від грошових коштів є грошові потоки, вони характеризують їх руху процесі здійснення господарської діяльності підприємства. Класифікація грошових потоків є вихідним елементом для організації їх обліку, оскільки дає змогу структурувати їх відповідно до інформаційних потреб користувачів.

Досліджуючи економічну сутність грошових коштів, можемо підтвердити думку багатьох дослідників і економістів про те, що грошові кошти є незамінним ресурсом для підприємства. За допомогою грошових коштів в процесі ведення господарської діяльності доцільно оптимально використовувати весь функціонал, який їм належить. Зокрема, як засіб обігу, засіб платежу, міра вартості, засіб накопичення і функція світових грошей.

Незбалансованість грошового обороту, неплатоспроможність підприємства має істотне, навіть катастрофічне значення для підприємства і створює загрозу банкрутства. Тому необхідне детальне вивчення факторів, що визначають формування позитивних і негативних грошових потоків.

Що стосується нормативного забезпечення обліку грошових коштів, то варто відзначити, що вирішальну роль відіграють Постанови та Інструкції Національного Банку України, як головного регулятора правового поля грошей і фінансів в цілому.

Повний аналіз дозволив зробити висновок про те, що такий об'єкт обліку, як грошові кошти, вимагає чіткої, всебічної і детальної регламентації їх руху на будь-якому етапі перебування, будь то готівкові або безготівкові розрахунки.

НУВБІП УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 2

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ
АКТИВАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Організаційно-економічна характеристика об'єктів дослідження

Об'єктами дослідження магістерської роботи було обрано приватне сільськогосподарське підприємство ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області.

Приватне сільськогосподарське підприємство ТОВ «Плосківське» одне із найбільших у Київській області підприємство, яке спеціалізується на вирощуванні овочів закритого ґрунту. Воно розташоване в Таращанському районі Київської області.

Земля є основною умовою для існування людського суспільства і ключовим джерелом національного багатства. Вона становить першу передумову та природну основу суспільного виробництва, є універсальним фактором у будь-якій діяльності людини.

На ринку м. Києва попит на продукцію овочівництва надзвичайно великий. Значно зростає обсяг реалізації у міжсезонний період. Головною із причин цього є відсутність інших виробників огірків.

ТОВ «Плосківське» використовує декілька способів просування продукції до споживача. Перший (найкоротший) – це де продукція проходить шлях від виробника до споживача. Існує і такий канал руху продукції: сільськогосподарське виробництво → спілки, приватні фірми, фізичні особи → продаж, або - сільськогосподарське виробництво → базари, → кінцевий споживач, та інших

Основною характеристикою будь-якого підприємства сільськогосподарства є наявність земельних угідь. Тому в першу чергу визначимо склад і структуру сільськогосподарських угідь у нашому підприємстві.

Показники, що характеризують розмір підприємства, наведені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Розмір ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області, 2020-2022 рр.

Показник	Роки			2022 у % до 2020 р.
	2020	2021	2022	
Площа сільськогосподарських угіль, га	30,5	30,5	30,5	100
Середньорічна кількість працюючих, осіб.	137	138	129	94,2
Середньорічна вартість основних виробничих засобів, тис. грн.	9154,7	11433,2	16074,8	175,6
Вартість валової продукції в порівняльних цінах, тис. грн.	4085,3	5533,8	5307,1	129,9
Валовий прибуток, тис. грн.	580,4	907,6	701,3	120,8
Чистий прибуток, тис. грн.	522,1	592,5	572,3	109,6

Як видно з даних таблиці, земельні площі господарства є незначними за обсягом і становлять 30,5 га. Також бачимо, що має місце скорочення чисельності працівників. Воно відбулося за рахунок скорочення некваліфікованих працівників. Збільшення середньорічної вартості основних виробничих засобів відбулося за причини придбання нового обладнання для крапельного поливу овочів. Вартість валової продукції зросла на 29,9% внаслідок збільшення виробничої діяльності (збільшення виробництва овочів), за рахунок цілорічного їх вирощування.

Таблиця 2.2

Забезпеченість робочою силою та її використання ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області, 2020-2022 рр.

Показники	2020р.	2021р.	2022р.	2022р. в % до 2020р.
Середньорічна чисельність працівників зайнятих в основному виробництві, осіб.	137	138	129	94,2
Ними відпрацьовано людино-днів	38316	38400	37100	96,83
Коефіцієнт використання максимально можливого фонду робочого часу	0,85	0,85	0,97	+0,12 п.
Вартість валової продукції в порівняльних цінах, тис. грн.	133,9	181,4	174,0	29,9
Заграти праці всього, люд-год.	279,68	278,26	287,60	102,83
Вартість валової продукції сільськогосподарства на 1 працівника, тис. грн.	29,82	40,1	41,14	137,9

Таблиця 2.3

Основні економічні показники виробничої діяльності в ТОВ «Плосківське»
Таращанського району Київської області, 2020-2022рр.

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2022р. в % до 2020, %
Вартість валової продукції в порівняльних цінах, тис.грн.:	4085,3	5533,8	5307,1	29,9
– на 1 га сільськогосподарських угідь	133,9	181,4	174,0	129,9
–на 1 середньорічного працівника	29,82	40,1	41,14	137,9
Прибуток (збиток) тис. грн.:	522,1	592,5	772,3	147,9
–на 1 га сільськогосподарських угідь	17,12	19,43	25,32	147,90
–на 1 середньорічного працівника	3,81	4,29	6,0	157,48
Рівень рентабельності (збитковості), %	10,3	10,5	9,5	-0,8 п.

З аналізу табл. 2.4, можна зробити висновок, що окремі показники економічної діяльності з кожним роком покращуються. Собівартість зростає більшими темпами ніж зростала ціна 1 ц продукції. В цих умовах рівень рентабельності зменшився з 10,3 % у 2020 році на 9,5 % у 2022 році.

2.2 Організація бухгалтерського обліку готівкових та безготівкових розрахунків на підприємствах

Більшість операцій, які відбуваються на підприємстві, пов'язані із придбанням, виробництвом та реалізацією товарів, робіт, послуг, а отже, їх оплатою і одержанням грошових коштів. Оскільки грошові кошти мають здатність обертатись, то ступінь ризику помилок у обліку і управління цією ділянкою обліку являється доволі значним. Відтак, суттєвим завданням є підвищити якість облікового забезпечення щодо окремих об'єктів обліку, а також всієї системи обліку та звітності на підприємстві, яка може бути забезпечена на базі таких фундаментальних якісних характеристик: точність, правдивість, повнота та нейтральність, які формуються на основних принципах розкриття і надання обліково-аналітичної інформації.

Облік грошових коштів і належна його організація є суттєвою ланкою в функціонуванні господарюючих суб'єктів, від яких залежать фінансова сталість й ділова активність загалом.

Для відображення коштів використовуються такі рахунки і субрахунки які наведені в табл. 2.4.

Для обліку касових операцій призначений рахунок 30 «Каса» на ньому узагальнюють інформацію про наявність і рух грошових коштів в касі підприємства. По дебету рахунку відображають надходження грошових коштів, по кредиту - виплата готівки з каси підприємства.

Облік національної й іноземної валют здійснюють на рахунках у банку, у робочому плані рахунків відкрито субрахунки 311 «Поточні рахунки в національній валюті» та 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті».

Підприємство може відкривати у банку рахунки, на яких обліковують грошові документи й грошові кошти в дорозі у національній і в іноземній валюті.

До грошових документів, що обліковуються на субрахунках 331 «Грошові документи в національній валюті» і 332 «Грошові документи в іноземній валюті», відносять документи, які знаходяться у касі підприємства, такі як:

оплачені путівки в будинки відпочинку й санаторії, поштові марки, проїзні талони на службові роз'їзди та інші грошові документи. Аналітичний облік грошових документів здійснюється за їх видами.

Таблиця 2.4

Рахунки, які використовуються для обліку грошових коштів та їх еквівалентів

Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
30	Готівка	301	Готівка в національній валюті
		302	Готівка в іноземній валюті
31	Рахунки в банках	311	Поточні рахунки в національній валюті
		312	Поточні рахунки в іноземній валюті
		313	Інші рахунки в національній валюті
		314	Інші рахунки в іноземній валюті
		315	Спеціальні рахунки в національній валюті
		316	Спеціальні рахунки в іноземній валюті
33	Інші кошти	331	Грошові документи в національній валюті
		332	Грошові документи в іноземній валюті
		333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті
		334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
		335	Електронні гроші, номіновані в національній валюті
34	Короткострокові векселі одержані	341	Короткострокові векселі, одержані в національній валюті
		342	Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті
35	Поточні фінансові інвестиції	351	Еквіваленти грошових коштів
		352	Інші поточні фінансові інвестиції

До грошових коштів у дорозі, що обліковуються на субрахунках 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» та 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті» відносять виручка, одержану підприємством за послуги, виконані роботи чи реалізовану готову продукцію, внесена у касу банку чи поштового відділення для зарахування на поточний рахунок, проте які ще не є зараховані за призначенням. Підставою для відображення у бухгалтерському обліку сум є: при здачі виручки - квитанція установи банку, поштового відділення, копії супровідних відомостей на здачу виручки інкасаторам банку тощо.

Короткострокові фінансові вкладення облічуються на рахунку 35 «Поточні фінансові інвестиції», що має два субрахунки: 351 «Еквіваленти грошових

коштів» 352 «Інші поточні фінансові інвестиції». По дебету рахунку 35 відображається придбання (надходження) еквівалентів грошових коштів та поточних фінансових інвестицій, по кредиту – зменшення їх вартості і вибуття.

Продемонструємо характеристику рахунків з обліку грошових коштів та їх еквівалентів в ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області (табл. 2.5)

Характеристика рахунків з обліку грошових коштів в ТОВ «Плосківське»

Таращанського району Київської області

Назва	Дт	Кт	Призначення рахунку	Обліковий реєстр
30 "Готівка"	Надходження грошових коштів у касу підприємства	Видача готівки з каси підприємства	Для обліку наявності і руху грошових коштів у касі підприємства	Журнал 1, відомість 1.1
31 "Рахунки в банку"	Надходження грошових коштів на рахунок підприємства	Витрачання грошових коштів з рахунку в банку	Для обліку наявності і руху грошових коштів на рахунках в банках	Журнал 1, відомість 1.2
33 "Інші кошти"	Надходження виручки одержаної підприємством за роботи, виконані послуги або реалізовану готову продукцію	Оплата готівки на поштові марки, службові роз'їзди та інші грошові документи	Для відображення руху коштів в дорозі	Журнал 1, відомість 1.3

Отже, підприємство, відкривши рахунки в банку може побачити аналітику надходжень та вибуття грошей на рахунку 31 «Рахунки в банку», тоді як облік касових операцій здійснюється на рахунку 30 «Готівка».

Досить специфічним є рахунок 33 «Інші кошти», так як аналітичний облік потрібно здійснювати за їх видів.

Варто помітити, що виручка, яка отримана підприємством за товари (роботи, послуги), проте ще не є зарахована за призначенням в обов'язковому порядку вноситься в касу банку задля зарахування на поточний рахунок. При

цьому для зарахування коштів на 33 рахунок повинна виконуватися умова; наявність квитанції відповідної установи.

Організаційними аспектами облікового забезпечення управління грошовими коштами є: завдання обліку грошових коштів, облікові проблеми та недоліки здійснення облікового процесу.

До завдань обліку грошових коштів належать:

- належна організація і своєчасне проведення безготівкових та готівкових розрахункових операцій відповідно до нормативно-правової бази;

- своєчасне і правильне документування операцій щодо руху грошових коштів та розрахунків;

- забезпечення належного зберігання грошових коштів та цінних паперів на підприємстві;

- контроль щодо ефективного витрачання грошових коштів;

- своєчасне і точне ведення розрахунків із дебіторами;

- періодичне проведення інвентаризацій грошових коштів та дебіторської заборгованості;

- належне забезпечення зберігання готівкових коштів за місцями їх знаходження та контроль їх цільового використання;

- своєчасне та повне відображення у документах і регістрах бухгалтерського обліку руху коштів в касі підприємства і на рахунках в банківських установах;

- суворе дотримання встановлених правил щодо ведення касових операцій та здійснення розрахунків між суб'єктами господарювання;

- забезпечення своєчасності взаєморозрахунків задля унеможливлення появи штрафних санкцій.

Облікові проблеми щодо руху та наявності грошових коштів полягають у:

- визнанні і класифікації грошових коштів;

- правильному відображенні їх у фінансовій звітності;

- належні організації контролю процесу зберігання і використання грошових коштів;

– оптимізації надходжень та виплат готівки і формуванні інформаційної бази даних для аналізу отриманих і втрачених вигід від вжитих заходів.

Недоліками організації облікового забезпечення управління грошовими коштами є:

– відсутність робочої інструкції для працівників бухгалтерії і працівників каси відповідно до встановленого порядку оформлення й видачі готівки із каси підприємства;

– відсутність єдиного розробленого і затвердженого графіку роботи касира, яка не сприяє покращенню облікового процесу;

– дуже тривалий процес належного оформлення видаткових та прибуткових касових ордерів.

2.3 Облік операцій з грошовими коштами на підприємстві

Повний процес організації обліку грошових активів включає три ключові рівні: первинний, синтетичний та аналітичний облік.

Первинний облік є найбільш базовим рівнем, що формує фундамент для подальших аналітичних структур. На цьому етапі відбувається реєстрація всіх господарських подій та операцій, пов'язаних із грошовими активами. Важливим елементом є оформлення первинних документів, таких як касові накладні, рахунки-фактури, чеки. Ці документи фіксують факти та обсяги грошових операцій, створюючи основу для наступних етапів обліку. Порядок документального оформлення господарських операцій і вимоги щодо складання первинних документів регулюються Положенням «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 року № 88. Первинні документи мають бути складені в момент здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – відразу після її закінчення.

Документування грошових коштів регулюється наказом Міністерства

статистики України від 15.02.1996 за №51 «Про затвердження типових форм первинного обліку касових операцій».

Наказом визначено форми первинних документів з обліку касових операцій:

- форма № КО-1 «Прибутковий касовий ордер»;
- форма № КО-2 «Видатковий касовий ордер»;
- форма № КО-3 «Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів»;
- форма № КО-4 «Касова книга».

Найбільш поширений документ, який використовують для проведення операцій на поточних рахунках - це платіжне доручення. Воно подається у банк платником - власником рахунка. Платіжне доручення містить доручення перерахувати відповідну суму із рахунка платника на рахунок отримувача коштів. Платіжне доручення також використовується для сплати податків, платежів у фонди, оплати рахунків постачальникам тощо.

Всі здійснені на рахунках операції банком реєструють у виписці з рахунка, куди додаються виправдані документи про проведені операції. Банк подає копії первинного документу платника (другий примірник) з відміткою банку про дату перерахування коштів із рахунка. Виписка є реєстром аналітичного обліку банківських операцій. У ній вказується: дата попереднього руху, залишок на рахунку на початок дня, позитивний рух коштів за банківський день на рахунок клієнта, здійснені ним виплати і залишок на кінець дня. При надходженні грошей на рахунок підприємства до виписки також додається перелік документів, згідно яких кошти були зараховані на рахунок.

Одержана виписка банку підлягає обробці бухгалтерського відділу на підприємстві. Спершу перевіряють чи обґрунтовані віднесені банком суми на рахунок і списання з рахунка, чи відповідають суми списання і надходження укладеним документам і угодам. Бухгалтер також проставляє кореспонденцію рахунків згідно операцій. Суми по кредиту рахунків заносяться згідно кожної виписки в облікові реєстри.

Принципи безготівкових розрахунків визначають основні принципи та економічний зміст способів та форм безготівкових розрахунків. Більшість грошових операцій виконується без використання готівки, використовуючи різні безготівкові засоби, такі як платіжні доручення, чеки, акредитиви, векселі та інші. У таких операціях кошти підприємства зберігаються на розрахункових і поточних рахунках у банку. Ці безготівкові розрахунки відповідають Положенню про безготівкові розрахунки в господарському обороті в Україні. (табл. 2.6.).

Таблиця 2.6

Первинні документи та їх характеристика при безготівкових розрахунках

№п/п	Назва документа	Характеристика документа
1.	Платіжне доручення	Розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання із свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок одержувача
2.	Платіжна вимога - доручення	Документ, що складається із двох частин, верхньої – вимоги одержувача безпосередньо до платника про сплату; нижньої – доручення платника обслуговуючому банку про списання із свого рахунку визначеної ним суми коштів
3.	Платіжна вимога	Документ, що містить вимогу стягувача або в разі договірною списання одержувача до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок одержувача
4.	Акредитив	Договір, що містить зобов'язання банку емітента, за яким цей банк за дорученням клієнта або від свого імені проти документів, які відповідають умовам акредитива, зобов'язаний виконати платіж на користь бенефіціара або доручає здійснити цей платіж
5.	Інкасо	Здійснення банком за дорученням клієнта операцій з розрахунковими та супровідними документами з метою одержання платежу
6.	Розрахунковий чек	Документ, що містить нічим не обумовлене письмове розпорядження власника рахунку банку емітенту, у якому відкрито рахунок, про сплату чекодержателю зазначеної в чеку суми коштів.
7.	Меморіальний ордер	Документ, що складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і внутрішньобанківських операцій
8.	Виписка банку	Відображає рух коштів на поточному рахунку підприємства

Безготівкові розрахунки передбачають рух коштів по рахунках в банках юридичних чи фізичних осіб. Тому доцільно розглянути питання щодо видів рахунків та порядку їх відкриття [28]. Підприємство має право відкривати поточні та депозитні рахунки як у національній, так і в іноземній валюті.

Поточний рахунок відкривають в установі банку для зберігання грошових коштів та проведення операцій за розрахунками. Підприємство має право відкривати необмежену кількість рахунків за своїм вибором і згодою банків. Проте у випадку відкриття двох і більше поточних рахунків у національній валюті власник рахунку повинен визначити, який із них основний.

Під терміном "форми розрахунків" розуміються способи проведення фінансових операцій, що визначаються характером економічних взаємозв'язків, методами здійснення платежів, процедурою обігу документів і коштів, як між учасниками розрахунків, так і між ними та банком.

Форма розрахунків — сукупність взаємопов'язаних елементів, до числа яких належать спосіб платежу та відповідний йому документообіг.

В Україні діють такі форми безготівкових розрахунків: акредитивна; інкасова; вексельна; інші форми розрахунків із використанням чеків та інших розрахункових документів на документарних носіях і в електронному вигляді

Залежно від ступеня деталізації бухгалтерської інформації всі рахунки, що використовує підприємство, можна поділити на такі групи:

I. Рахунки першого та другого порядків, на яких показують узагальнені об'єкти обліку - синтетичні рахунки.

II. Рахунки третього порядку, на яких показують деталізовані на субрахунках об'єкти обліку - аналітичні рахунки.

Вказане групування показує ступені узагальнення облікових даних. На синтетичному рахунку він є значно вищим, ніж на аналітичних.

Синтетичний облік виступає наступним рівнем та відповідає за об'єднання та систематизацію інформації з первинного обліку. Синтетичні рахунки формуються для груп грошових операцій, які мають спільний характер. Наприклад, створюються синтетичні рахунки для готівки, банківських операцій, цінних паперів

тощо. Контроль за балансом синтетичних рахунків є ключовим елементом, щоб уникнути помилок та забезпечити точність фінансової інформації.

На вищому рівні аналітичний облік надає глибокий розгляд окремих грошових операцій та їхній вплив на фінансовий стан підприємства. Цей рівень дозволяє розглядати грошові активи більш детально та аналізувати їхній рух.

Аналітичний облік є основою для управлінського планування, оскільки він надає узагальнену інформацію та ключові показники ефективності. Тут виявляється можливість приймати обґрунтовані стратегічні рішення на основі деталізованої фінансової інформації.

Між аналітичними рахунками і субрахунками (синтетичними рахунками) є тісний взаємозв'язок. Сума залишків на початок періоду на аналітичних рахунках дорівнює залишкам на синтетичному рахунку; сума оборотів на аналітичних рахунках дорівнює оборотам на синтетичному рахунку; сума залишків на кінець періоду на аналітичних рахунках дорівнює залишку на синтетичних рахунках та субрахунках використовують оборотні відомості синтетичного обліку.

Ці три рівні обліку грошових активів спільно взаємодіють, створюючи систему, яка не лише реєструє грошові операції, але й надає управлінцям повний обзор та аналіз фінансового стану підприємства. Глибокий розгляд на кожному рівні дозволяє підприємству не тільки відстежувати фінансові потоки, але і активно впливати на їх напрямок та результати.

Синтетичний облік наявності та руху готівкових грошових коштів ведеться на рахунку 30 «Готівка»

В ТОВ «Плосківське» аналітичний облік ведеться за кожною операційною касою або касиром, що забезпечує реалізацію функції збереження майна власника. Найбільш достовірний аналітичний облік можна побачити у звіті касира, який відображає кожну господарську операцію з руху грошових коштів у касі.

Рахунок 31 "Рахунки в банках" призначений для обліку наявності та руху грошових коштів, що наявні на рахунках у банку, та які можуть

використовуватися для поточних операцій. Він є активним, балансовим та призначений для обліку господарських засобів, а саме грошових коштів.

Аналітичний облік за рахунком 31 "Рахунки в банках" ведеться за видами рахунків, які відкриті в банківських установах. Він надає можливість щодня визначати залишки грошових коштів на рахунках в банках та їх рух за певний період, виявляти накопичення грошових коштів понад мінімальної потреби для розміщення його у високоліквідних активах.

Субрахунок 311 "Поточні рахунки у національній валюті" призначений для обліку коштів у національній валюті, що знаходяться на поточному рахунку у банку. Субрахунки 312 "Поточні рахунки в іноземній валюті" та 314 "Інші рахунки у банку в іноземній валюті" призначені для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у іноземній валюті. На субрахунку 313 "Інші рахунки в банку в національній валюті" обліковується рух коштів, що знаходяться в акредитивах, на особових рахунках із вантажообігу та в чекових книжках.

В ТОВ «Плосківське» аналітичний облік по рахунку 31 ведеться за кожним рахунком відкритим в банку, а саме:

- основний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк»;
- дохідний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк» (для роздрібної торгівлі в магазинах);
- дохідний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк» (для розрахунків B2B);
- основний рахунок в національній валюті в АТ «Райффайзен Банк Аваль» (зарплатний проект).

Рахунок 33 "Інші кошти узагальнює інформацію про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), а також про кошти в дорозі.

Аналітичний облік ведеться за видами грошових документів. На субрахунках 333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті" та 334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті" обліковуються грошові кошти

(переважно грошова виручка), внесені до кас банків, ощадних кас чи кас поштових відділень для зарахування на рахунки в банку, але ще не зараховані за призначенням, а також кошти, перераховані з поточних рахунків на міжбанківський валютний ринок для придбання (продажу) іноземної валюти. За дебетом цих рахунків відображаються здані до банку (перераховані на міжбанківський валютний ринок) суми, за кредитом - суми, зараховані на поточні рахунки.

Держава дуже ретельно стежить за обігом готівкової іноземної валюти.

Підприємства можуть її витратити лише на законодавчо визначені цілі, які наведені на рис.2.1.

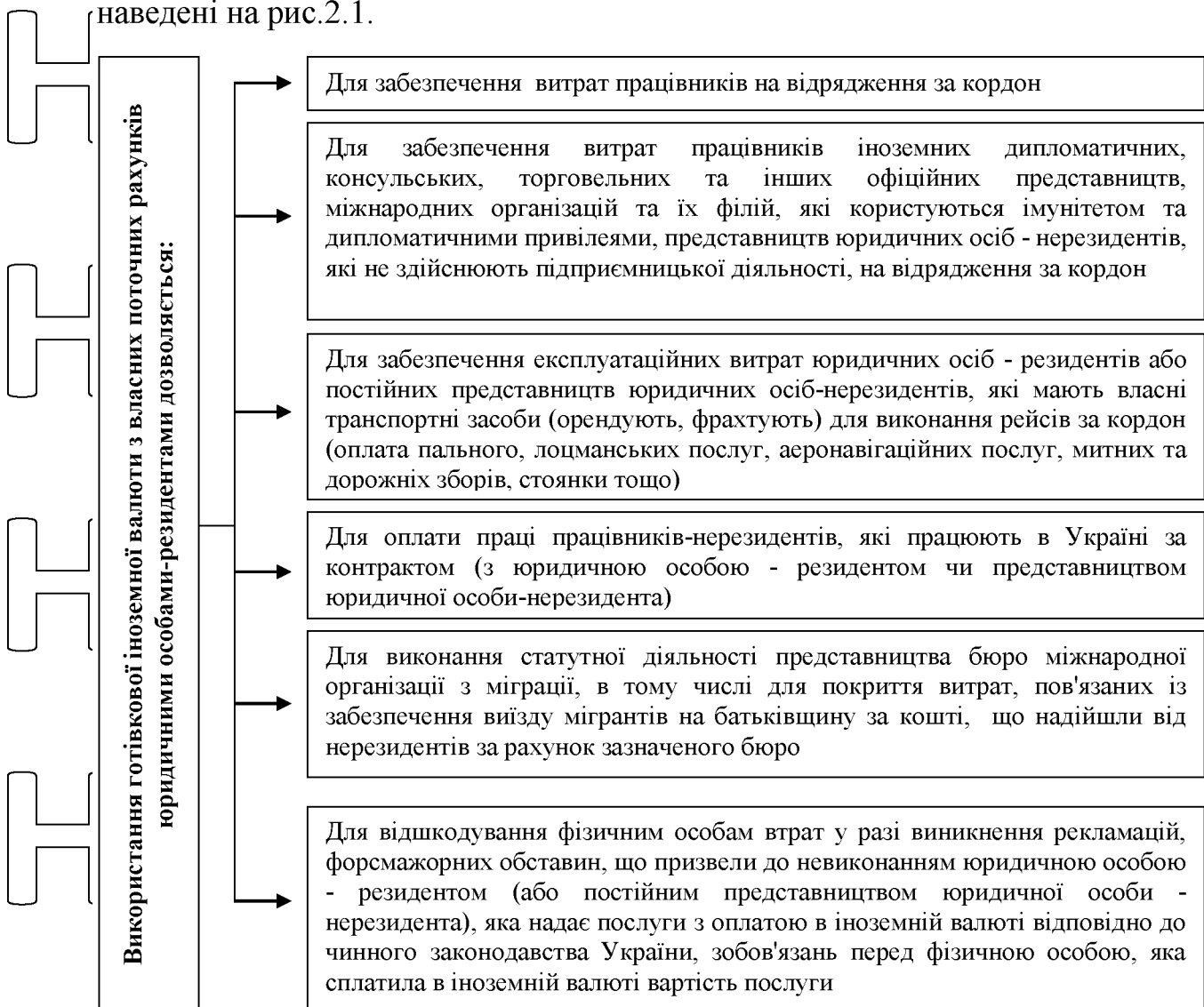

Рис.2.1 Використання готівкової іноземної валюти

Перевірки касової дисципліни можуть проводити різні органи, такі як Державна податкова адміністрація України, Державна фінансова інспекція України, Міністерство внутрішніх справ України, аудиторські служби, фінансові органи та установи банків.

Для виконання різних банківських операцій та забезпечення зберігання коштів, як юридичним, так і фізичним особам, можна відкривати рахунки в банках. Цей процес регулюється Законом України "Про банки і банківську діяльність" зі змінами та доповненнями від 7 грудня 2000 року № 2121-ІІ та "Інструкцією про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах", затвердженою постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492.

Етапи та порядок загального ведення обліку операцій з грошовими коштами на рахунках у банку наведено на рис. 2.2.

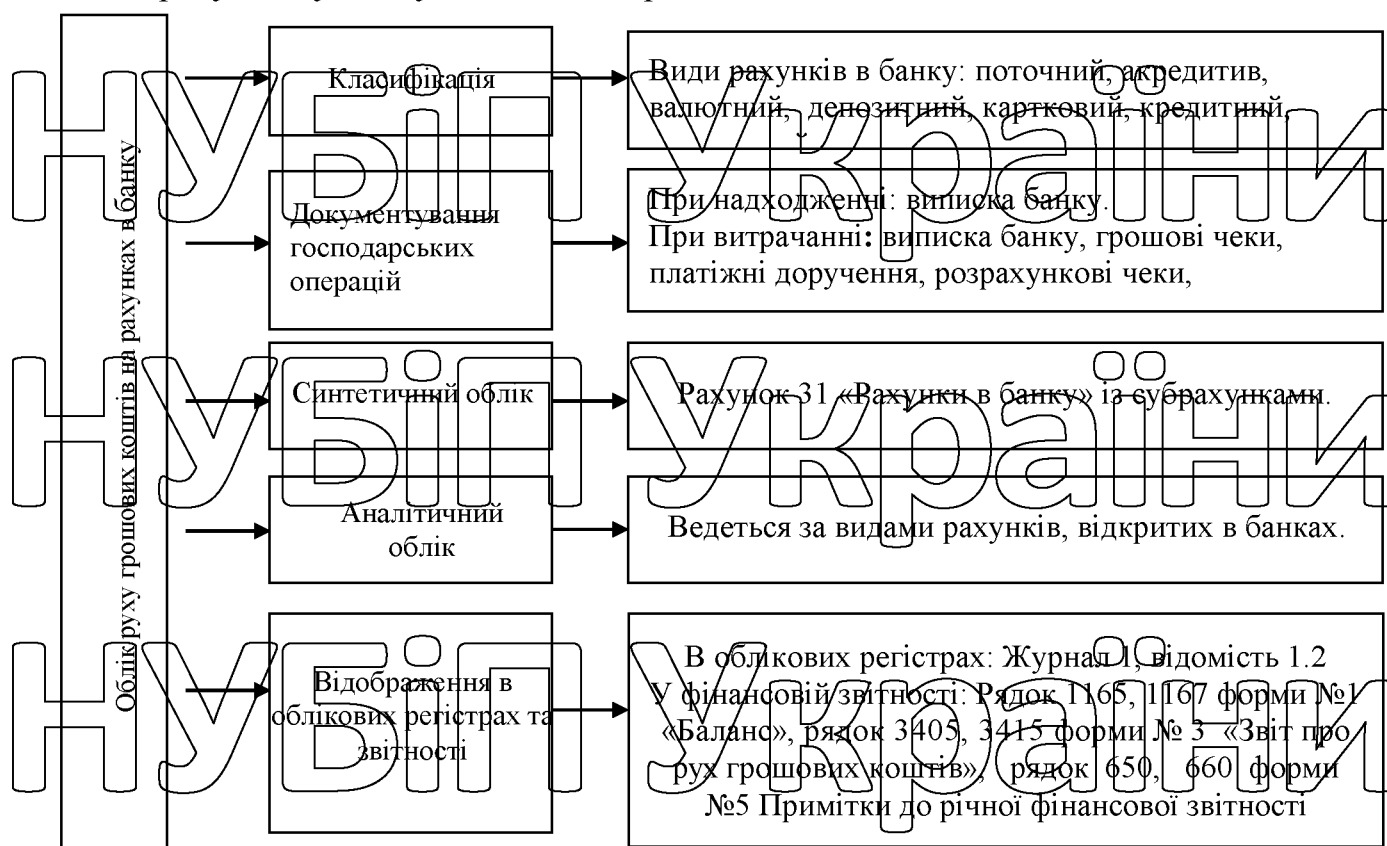

Рис. 2.2 Загальна схема обліку операцій з коштами на рахунках у банку

На сьогоднішній день у кожного суб'єкта господарської діяльності є можливість вибору способів оцінки, складу бухгалтерських рахунків, методів та

процедур ведення обліку на окремих його ділянках. Проте самостійність суб'єктів господарювання законодавчо обмежена державним регламентуванням бухгалтерського обліку, яке представлено переліком методик і облікових процедур, що мають допустимі альтернативи. Їх вибір закріплюється відповідною обліковою політикою підприємства.

Банк, який має ліцензію Національного банку України, може виконувати різні операції, такі як залучення вкладів, розміщення коштів від свого імені, ведення банківських рахунків, як для фізичних, так і для юридичних осіб.

Банкам надано право відкривати для своїх клієнтів різні види рахунків, такі як вкладні (депозитні), поточні та кореспондентські.

Фінансові установи можуть відкривати рахунки для платників податків та зборів (обов'язкових платежів) лише у випадку, якщо клієнти пред'являють документ, що підтверджує їхню реєстрацію в органі державної податкової служби.

Повідомлення про відкриття рахунків у фінансових установах для платників податків та зборів (обов'язкових платежів) подається суб'єктом підприємницької діяльності особисто або надсилається відповідному органу державної податкової служби з повідомленням про вручення.

Фінансові установи починають виконувати операції за рахунок платників податків із дати отримання підтвердженого повідомлення від органу державної податкової служби.

Комерційні банки можуть стягувати плату за касове обслуговування згідно з умовами укладеного договору. Видача готівки для виплати пенсій через підприємства зв'язку та обслуговування бюджетних установ здійснюється безкоштовно.

Відносини між клієнтами та банками базуються на двосторонніх угодах, які оформлюються письмово та регулюються нормативними актами Національного банку України, що обов'язкові для юридичних та фізичних осіб.

Банки можуть відкривати рахунки для юридичних та фізичних осіб, зареєстрованих згідно з встановленими процедурами, також для суб'єктів

підприємницької діяльності, філій, представництв та інших відокремлених підрозділів підприємств, включаючи структурні підрозділи, які були виділені під час приватизації.

Рахунки для зберігання грошових коштів та здійснення різних банківських операцій можуть бути відкриті в будь-якому банку України за вибором клієнта та з його згодою. Для відкриття поточного рахунку для юридичної особи необхідно надати наступні документи:

Щодо поточних рахунків в іноземній валюті, вони відкриваються для суб'єктів господарювання з метою зберігання грошей та проведення розрахунків у межах законодавства України, як в безготівковій, так і готівковій іноземній валюті.

Банки відкривають клієнтам карткові рахунки. Картковий рахунок — це банківський рахунок, розпорядження яким може здійснюватися за допомогою банківських платіжних карток. Для відкриття карткових рахунків клієнти подають документи, передбачені для відкриття поточних рахунків.

Для проведення безготівкових розрахунків фізичними особами між собою та з юридичними особами відкриваються розрахункові рахунки громадян. Для відкриття рахунку громадянин подає установі банку заяву, картку зі зразком підпису, який надається у присутності працівника банку та засвідчується цим працівником і головним бухгалтером банку. Пред'являється також паспорт або документ, що його замінює.

Право першого підпису належить керівнику юридичної особи, для якої відкривається рахунок, а також іншим уповноваженим особам. Право другого підпису надається головному бухгалтеру або, у випадку відсутності такої посади, особі, відповідальній за бухгалтерський облік і звітність, а також іншим уповноваженим особам. Особи з правом першого та другого підпису вказуються в картці при її складанні.

Головному бухгалтеру та іншим особам, які мають право другого підпису, не може бути надано право першого підпису, і навпаки. У випадку відсутності осіб у штатному розписі, які можуть мати право другого підпису, на рахунок

подається карта із зразками підписів осіб, яким належить право першого підпису. При цьому в графі для зазначення посад осіб, які мають право другого підпису, робиться запис про відсутність таких осіб у штаті.

Картка, що подається юридичною особою або відокремленим підрозділом, обов'язково включає зразок відбитка печатки з ідентифікаційним кодом власника рахунку. У випадку заміни або доповнення хоча б одного з підписів подається нова карта із зразками підписів всіх осіб, які мають право першого або другого підпису, засвідчена відповідно до встановленого порядку.

Рахунки закриваються в банках за такими обставинами:

- 1) Заява клієнта.
- 2) Рішення органу, уповноваженого ліквідацією або реорганізацією юридичної особи.
- 3) Рішення суду чи господарського суду щодо ліквідації суб'єкта господарювання.

Інші юридичні особи для проведення ліквідаційної процедури використовується один поточний рахунок, яким визначає ліквідатор (ліквідаційна комісія). Закриття рахунку на підставі заяви клієнта відбувається протягом трьох робочих днів з дня подання заяви.

Підприємства, незалежно від форми власності, зобов'язані повертати кошти, помилково перераховані на їх рахунки, протягом п'ятиденного терміну. Порухення цього обов'язку може призвести до стягнення штрафу до Державного бюджету України.

НУБІП України

НУБІП України

2.4 Відображення грошових коштів у фінансовій звітності підприємства

Звітність підприємств – це завершальний крок системи бухгалтерського обліку, в якій узагальнюється та систематизується інформація про діяльність підприємства та, яка є необхідною всім її користувачам, з метою прийняття ефективних економічних рішень. Добре налагоджена система звітності підприємств являється, безсумнівно, передумовою будь-якої правильно організованої діяльності. Фінансова звітність підприємств є системою узагальнених показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності за звітний період (квартал, рік). Грошові кошти та їх еквіваленти як найліквідніші активи, що потребують постійного контролю і повного відображення у фінансовій звітності підприємств.

Фінансові звіти (крім бюджетних установ, представництв для іноземних бізнес-підрозділів і малих компаній, створених відповідно до чинного законодавства) включають в себе: Звіт про фінансовий стан підприємства, Звіт про сукупний дохід, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та примітки до фінансової звітності.

В процесі складання фінансової звітності та відображення в ній інформації про грошові кошти слід повністю розуміти важливість повного відображення даних, тому що показники звітності – це джерело інформації для прогнозування та прийняття управлінських рішень на підприємстві.

Відображення грошових коштів у фінансовій звітності регламентується Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку (МСБО) 7 «Звіт про рух грошових коштів».

Згідно НП(С)БО 1 баланс – це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.

Відображення інформації про грошові кошти у фінансовій звітності зображено на рисунку 2.3.

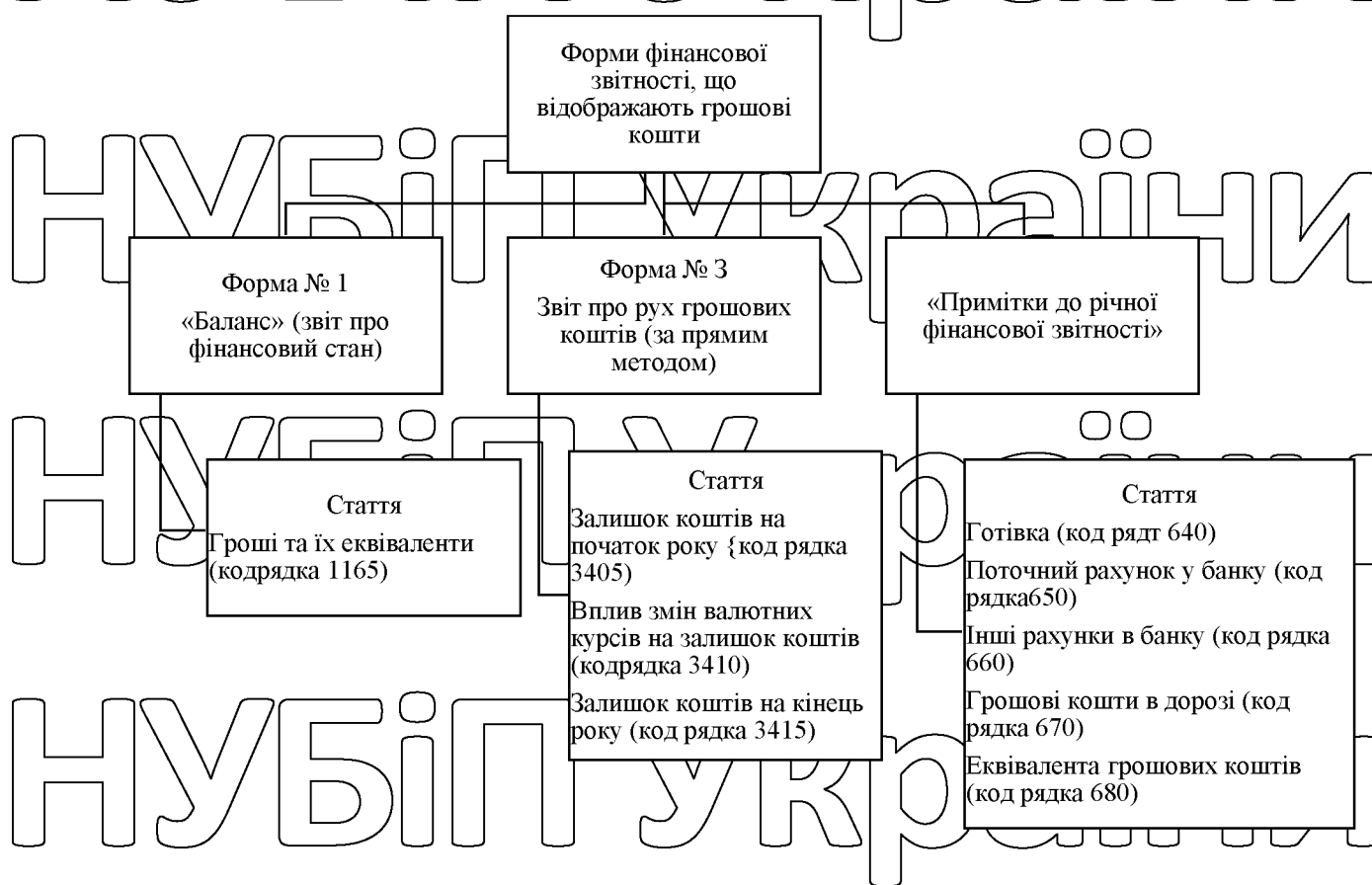

Рис. 2.3 Відображення інформації про грошові кошти у фінансовій звітності

Відповідно до стандартів рекомендується відображати грошові кошти в Балансі, стаття «Грошові кошти та їхні еквіваленти», при цьому визначати їх в Примітках до фінансових звітів (табл. 2.7). Надходження та витрати грошових коштів підприємства наводяться у Звіті про рух грошових коштів, з посиланнями на записи щодо їх руху на рахунках бухгалтерського обліку згідно трьох видів діяльності: фінансової, інвестиційної, операційної.

Грошові кошти підприємства визначаються як готівка та еквіваленти готівки, які включають банківські вклади та короткострокові інвестиції, що легко конвертуються в готівку. Ці грошові активи відображають ліквідність та готовність підприємства здійснювати платежі.

Таблиця 2.7

Відображення грошових коштів в балансі ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області

Назва рядка	Код рядка	Зміст	Джерело інформації
Гроші та їх еквіваленти	1165	У статті відображають готівку в касі підприємства, гроші на поточних й інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей (у національній або іноземній валюті). Кошти, які внаслідок обмежень не можна використати для операцій протягом року, починаючи з дати балансу або протягом операційного циклу, виключають із цього рядка та відносять до необоротних активів. Якщо різні види грошей та їх еквівалентів розшифровують у додаткових рядках, то показник такого рядка 1165 повинен бути більшим або дорівнювати сумі рядків 1166, 1167	Сальдо Дт 30, 31, 313, 333, 335, 351
Готівка	1166	У статті відображають суму готівки підприємства, як в національній, так і в іноземній валюті	Сальдо Дт 301, 302
Рахунки в банках	1167	У статті відображають загальну суму залишку грошових коштів на поточному та інших рахунках в банках на звітну дату	Сальдо Дт 311, 312, 313
Інші оборотні активи	1190	Зазначають вартість грошових документів підприємства в національній та іноземній валютах	Сальдо Дт 331, 331

У Примітках до річної фінансової звітності міститься інформація про склад грошових коштів, які є в наявності у підприємства. Дані розкривають у формі №5 на кінець звітного періоду, тобто розшифровують дані про показник рядка 1165 гр. 4 форми №1 (табл. 2.8).

Для правильності внесених даних в розділ «Грошові кошти» необхідно перевірити такі дані: показник ряд. 690 гр. 3 форми № 5 повинен відповідати ряд.

1165 гр. 4 форми № 1 на 31.12.2017 р., а також показнику ряд. 3415 гр. 3 форми

№ 3.

Таблиця 2.8

Заповнення розділу «Грошові кошти» форми № 5-Прим'ток до річної фінансової звітності

Найменування показника	Код рядка	На кінець року
Готівка	640	Сальдо на кінець року за Дт рах. 30
Поточний рахунок у банку	650	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 311, 312
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 313, 314, 315, 316
Грошові кошти в дорозі	670	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 333, 334, 335
Еквіваленти грошових коштів	680	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 351
Разом	690	Сума (ряд. 640 + ряд. 650 + ряд. 660 + ряд. 670 + ряд. 680) гр. 3 форми № 5

Своє повне відображення, а точніше рух, грошові кошти знаходять у формі №3 Звіті про рух грошових коштів. Відповідного до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» даний звіт підприємства можуть складати або за прямим методом (форма 3), або за непрямим (форма 3-н). Дане рішення керівник підприємства визначає самостійно. Проте перед тим, як складати Звіт про рух грошових коштів, метод, який буде використовуватися при цьому, має бути зазначений в обліковій політиці суб'єкт господарювання у частині фінансової звітності.

Висновки до розділу 2

Облікове забезпечення управління грошовим активами проводилося за матеріалами ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області.

Господарство спеціалізується на вирощуванні овочевих культур. ТОВ «Плосківське» веде синтетичний облік на рахунках 30,31,33 бухгалтерського обліку та аналітичний по кожній касі підприємства та по кожному відкритому рахунку в банку.

Інформацію про грошові кошти та їх еквіваленти підприємства можна

побачити в таких формах звітності як Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) та Примітки до фінансової річної звітності.

Організація бухгалтерського обліку грошових коштів як в касі так і на рахунках в банку у підприємстві відповідає вимогам чинного законодавства.

Бухгалтерська служба веде первинний облік, заповнюючи відповідним чином такі документи каси як видатковий касовий ордер, прибутковий касовий ордер, касову книгу. Вчасно відображаються на відповідних рахунках банківські виписки та інші документи безготівкових розрахунків. Рух грошових коштів відображається у Звіті про рух грошових коштів та інших фінансових звітах.

В ТОВ «Плосківське» аналітичний облік ведеться за кожною операційною касою або касиром, що забезпечує реалізацію функції збереження майна власника. Найбільш достовірний аналітичний облік можна побачити у звіті касира, який відображає кожну господарську операцію з руху грошових коштів у касі.

В ТОВ «Плосківське» аналітичний облік по рахунку 31 ведеться за кожним рахунком відкритим в банку, а саме:

- основний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк»;
- дохідний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк» (для роздрібної торгівлі в магазинах);
- дохідний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк» (для розрахунків B2B);
- основний рахунок в національній валюті в АТ «Райффайзен Банк Аваль» (зарплатний проект).

Для обліку грошових коштів ТОВ «Плосківське» використовує такі інформаційні системи: «BAS» та Клієнт-Банк АТ «Креді Агріколь».

РОЗДІЛ 3

НАУБІП УКРАЇНИ

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Методичні прийоми і організація аналізу грошових активів підприємства

Аналіз господарсько-фінансової діяльності підприємства являє собою важливу складову частину процесу прийняття управлінських рішень. Базовим етапом управління підприємством є аналіз, що проводиться на основі сформованої вихідної інформації про стан зовнішнього і внутрішнього середовища. Задачею фінансового аналізу в даний час стає вивчення можливостей створення і збереження підприємством свого потенціалу для реалізації визначених нею цілей розвитку відповідно до обраного шляху.

Безперервність процесу виробничої діяльності потребує аналізу грошових активів підприємства. Саме вони, як найважливіша ланка системи кругообігу ресурсів, формують базис для підвищення платоспроможності підприємства. На сучасному етапі, коли у більшості підприємств грошових активів не вистачає, здатність виживати напяму залежить від уміння аналізувати їх обсяг і структуру для запобігання банкрутства підприємства.

В умовах широкого застосування сьогодні в бухгалтерському обліку методу нарахування, відповідно до якого витрати і доходи підприємства відображаються незалежно від того, отримані чи сплачені відповідні суми, управлінець може бути введений в оману щодо її реальних фінансових можливостей і фінансового стану. Типовою стає ситуація, коли узагальнена бухгалтерська інформація свідчить про наявність прибутку, а грошей для продовження нормальної поточної діяльності немає.

Дослідження і спроби усунення подібних проблем привели до виникнення в рамках фінансового аналізу особливого напрямку – аналізу грошових потоків. Один з основних напрямків фінансового аналізу – це аналіз фінансового стану

підприємства, що характеризується системою показників, що відображають процес формування й ефективність використання його фінансових ресурсів. Основною інформаційною базою для розрахунку показників у ході такого аналізу є форми фінансової звітності – Баланс, Звіт про фінансові результати і частіше Звіт про рух грошових коштів. Однак баланс статичний, тому що він відображає майнове і фінансове становище підприємства на певну звітну дату. Звіт про фінансові результати характеризує отриманий за певний звітний період фінансовий результат у вигляді нерозподіленого (чистого) прибутку.

Основною метою аналізу грошових коштів є виявлення рівня достатності формування грошових потоків, ефективності їх використання та збалансованості й синхронності позитивного і від’ємного грошових потоків підприємства.

Основними завданнями аналізу грошових коштів є:

- виявлення тенденцій й закономірностей розвитку грошових потоків підприємства;
- оцінка ступеня їх раціонального використання;
- виявлення та вчасне запобігання можливості виникнення ситуації банкрутства підприємства;
- вивчення факторів та прогноз збалансованості й синхронності грошових потоків за обсягом і часом для забезпечення платоспроможності підприємства;
- пошук резервів підвищення ефективності та інтенсивності використання грошових потоків у процесі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

У ході дослідження розроблена схема, що дозволяє простежити місце аналізу грошових потоків у структурі фінансового аналізу (рис. 3.1).

Якщо Баланс характеризує майновий стан і структуру капіталу, Звіт про фінансові результати – фінансові результати, то Звіт про рух грошових коштів дає уявлення про фінансовий стан підприємства й успішності його інвестиційної і фінансової діяльності. Тому, основною інформаційною базою аналізу грошових потоків, стає Звіт про рух грошових коштів.

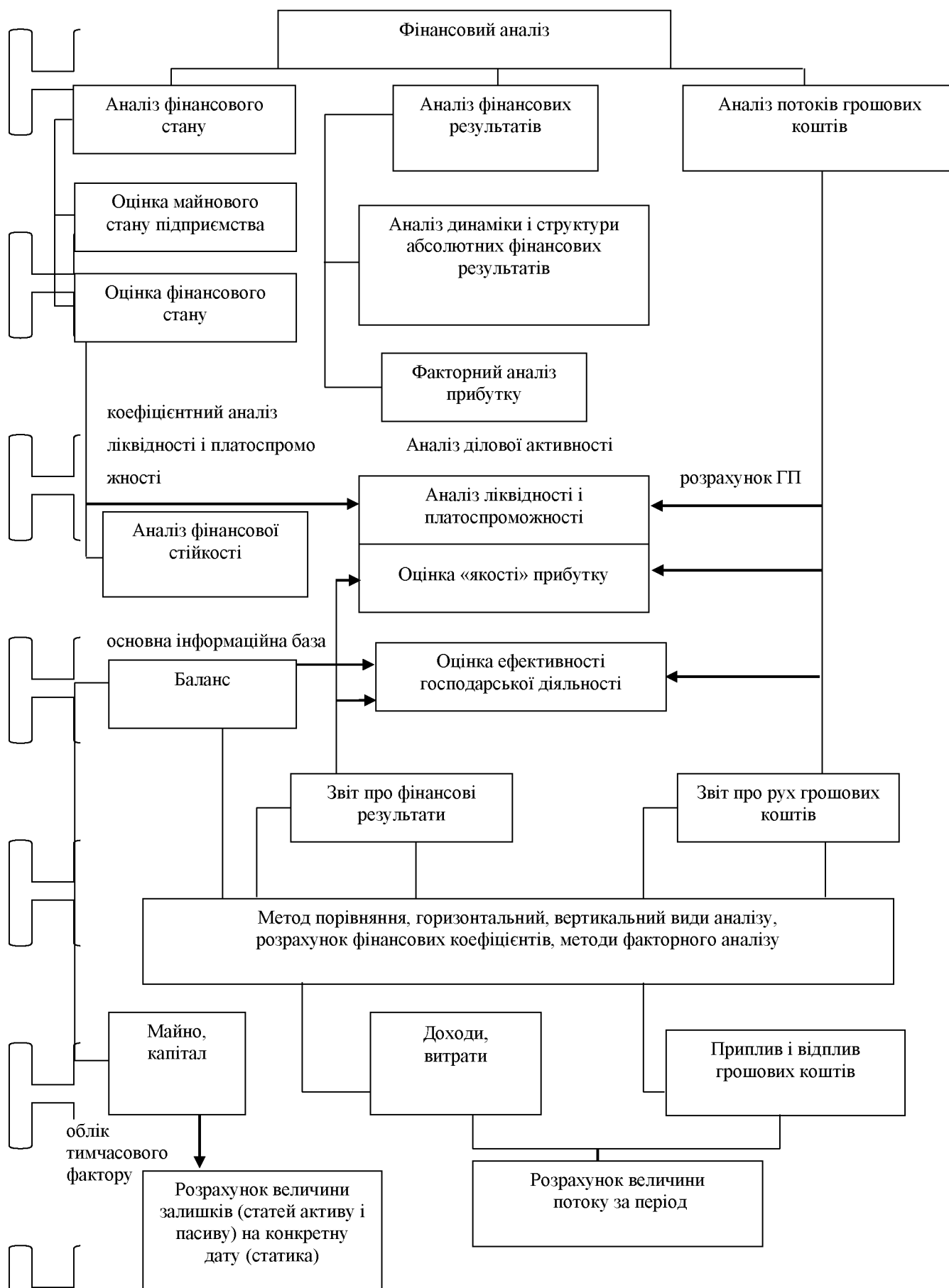

Рис 3.1 Місце аналізу грошових потоків в структурі фінансового аналізу [73]

Оцінка раціональності управління коштами на підприємстві, одержувана в ході аналізу грошових потоків, стає вихідною інформацією для наступних управлінських рішень, зокрема для прогнозування майбутніх грошових потоків.

Виділення суб'єкта аналізу є одним з найважливіших класифікаційних ознак, традиційних для усіх видів фінансового аналізу. Представимо порівняльну характеристику зовнішнього і внутрішнього аналізу грошових потоків у вигляді табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Порівняльна характеристика зовнішнього і внутрішнього видів аналізу

грошових потоків

Область порівняння	зовнішній	внутрішній
Суб'єкти аналізу	Внутрішні і зовнішні: інвестори, кредитори, податкові органи, власники підприємства	Внутрішні: управлінський персонал підприємства (керівники, спеціалісти фінансової, економічної, бухгалтерської служб)
Основна мета аналізу	Оцінка фінансового стану і потенціалу	Виявлення резервів внутрішнього росту
Інформаційна база	Бухгалтерська фінансова звітність, зовнішні додаткові джерела інформації	Вся інформація про діяльність підприємства. Зовнішні додаткові джерела інформації
Методи аналізу	Всі кількісні і якісні методи економічного аналізу. Висока можливість уніфікації процедур і алгоритмів	Всі кількісні і якісні методи економічного аналізу
Періодичність виконання	Ретроспективний і перспективний або прогнозний	Насамперед, оперативний і перспективний або прогнозний
Переважаючий тимчасовий аспект аналізу	Співпадає з періодом складання фінансової звітності	З будь-якою періодичністю

Дана таблиця показує, що більш повна інформаційна база у випадку внутрішнього аналізу грошових потоків дозволяє суб'єкту такого аналізу глибше оцінити сильні і слабкі сторони свого підприємства, а значить не тільки охарактеризувати його фінансовий стан і потенціал, але і вирішити набагато більш серйозну задачу – виявити резерви внутрішнього росту.

У ході такого внутрішнього аналізу розрахунків грошових потоків може бути застосований для оцінки як минулих, сучасних так і майбутніх періодів часу. Його центральним показником є ліквідність підприємства.

Однак невизначеність факторів зовнішнього середовища, наприклад у розвитку суспільства, політиці, економіці і техніці, на фоні їх зростаючого динамізму в останні роки серйозно змінило економічне життя.

Внутрішній аналіз грошових потоків повинен стати складовою частиною аналізу прогнозного і бути доповнений критеріями-показниками, що дозволяють уже на ранніх етапах управління визначити зміни факторів зовнішнього середовища, і спробувати спрогнозувати тенденції розвитку ситуації на ринку й в окремому підприємстві.

Фінансовий стан підприємств можна оцінити з погляду його короткострокової і довгострокової перспектив. У короткостроковій перспективі критерієм оцінки підприємства є його ліквідність і платоспроможність.

Ліквідність підприємства – це його спроможність перетворити свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів. Тому, одним із напрямків аналізу грошових потоків є аналіз балансу з точки зору його ліквідності. Тобто оцінка здатності підприємства своєчасно погашати свої платіжні зобов'язання грошовими ресурсами. Аналіз ліквідності в деяких джерелах має назву майнового, оскільки спирається на традиційний бухгалтерський баланс відображення на даний момент майнового стану підприємства. Для проведення аналізу активи підприємства в Україні групують в порядку зростання ліквідності (табл. 3.2).

Оцінка ліквідності балансу традиційно здійснюється за розрахунком коефіцієнтів ліквідності: загальний коефіцієнт ліквідності, проміжний коефіцієнт ліквідності і коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Аналіз грошових потоків повинен здійснюватись на підприємстві з метою формування інформаційного забезпечення прийняття своєчасних управлінських рішень.

Таблиця 3.2

Основні частини балансу за ступенем зростання ліквідності

АКТИВ БАЛАНСУ	ПАСИВ БАЛАНСУ
Активи, що важко реалізуються (необоротні активи)	Постійні пасиви (власний капітал, забезпечення наступних витрат і платежів, доходи майбутніх періодів)
Активи, що реалізуються повністю (запаси, незавершене виробництво, готова продукція, товари, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів)	Довгострокові пасиви (довгострокові зобов'язання)
Активи, що швидко реалізуються (дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції)	Короткострокові пасиви (кредиторська заборгованість, розрахунки зі страхування, розрахунки з оплати праці та інші)
Найбільш ліквідні активи (грошові кошти та їх еквіваленти в національній та іноземній валюті)	Негайні пасиви

Важливо зауважити, що коефіцієнти ліквідності – показники відносні і незмінні протягом періоду при пропорційному зростанні чисельника і знаменника дробу, причому фінансовий стан за цей час може зазнати суттєвих змін (зменшився прибуток, рівень рентабельності, коефіцієнт оборотності тощо).

Тому для більш повної і об'єктивної оцінки ліквідності аналітики [68] пропонують використовувати факторні моделі.

У фінансовому аналізі для визначення ліквідності застосовується показник, відомий як коефіцієнт самофінансування. Цей показник обчислюється як відношення чистого грошового потоку (прибуток плюс амортизація) до суми внутрішніх та зовнішніх джерел фінансових доходів. Також можна розглядати цей коефіцієнт відносно вартості, де він називається чистою виручкою. У розвинених країнах часто визначається частка чистого грошового потоку на одного працюючого, що вважається одним із кращих показників ліквідності та фінансової незалежності компанії, порівнюваним з іншими підприємствами.

При аналізі платоспроможності важливо розглядати структуру всього капіталу, включаючи основний. У випадку, коли акції, векселі та інші цінні папери значущі та котуються на біржі, їх можна продати з мінімальними

втратами, забезпечуючи вищу ліквідність порівняно з деякими товарами. В цьому випадку високий коефіцієнт ліквідності не є обов'язковим, оскільки оборотний капітал можна стабілізувати за рахунок часткового продажу основного капіталу.

Отже, загальний аналіз фінансового стану та результатів діяльності підприємства не відповідає на ключові питання щодо управління фінансовими ресурсами, таких як: чи забезпечила діяльність підприємства достатньо готівки для виплати дивідендів; чи зазнало підприємство фінансових втрат та чи має достатньо коштів для виплати зобов'язань; куди були вкладені кошти протягом минулого року; які види фінансових операцій проводилися та яка їх результативність. Для відповідей на ці питання потрібно глибоке дослідження та аналіз руху грошових коштів.

3.2 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Фінансовий аналіз підприємства зазвичай розпочинається з визначення його ресурсів та джерел їх виникнення, які включають власні та позикові кошти, доступні для управління. Розмір власних ресурсів, зокрема прибутку, залежить не лише від комерційних результатів діяльності підприємства, але й від вартості його активів, що змінюється в залежності від ринкових цін на матеріальні ресурси, цінні папери, валютні кошти та інше.

Оцінка фінансового положення відіграє важливу роль. Стійкість фінансів підприємства є ключовою умовою його діяльності в умовах ринкових відносин, оскільки від цього залежить своєчасність та повнота виплати зобов'язань, таких як оплата праці, розрахунки з бюджетом, банками та постачальниками матеріальних ресурсів, виплата дивідендів тощо.

Одним із важливих критеріїв фінансового стану підприємства є оцінка його платоспроможності, яка визначається його здатністю своєчасно та в повному обсязі розраховуватися з довгостроковими зобов'язаннями.

Платоспроможним вважається підприємство, у якого активи перевищують зовнішні зобов'язання. Для попередньої оцінки ліквідності підприємства використовуються дані бухгалтерського балансу, зокрема, інформація про поточні активи та короткострокові зобов'язання.

Основною метою аналізу руху грошових коштів є виявлення рівня достатності формування грошових потоків за видами діяльності, їх ефективності, а також збалансованості позитивного та негативного грошових потоків за обсягом і в часі.

Таким чином, аналіз структури вхідних та вихідних грошових потоків підприємства дасть більш повну уяву про фінансовий стан підприємства та тенденції його розвитку (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Вхідні і вихідні грошові потоки ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області за 2020-2022 роки, тис.грн.

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1. Вхідний грошовий потік	5571,0	6256,7	7578,5
2. Вихідний грошовий потік	4473,9	5345,7	6541,2
3. Загальний грошовий оборот	10044,9	11602,4	14119,7
Різниця між вхідним та вихідним грошовим потоком	1097,1	911	1037,3

За даними таблиці можна зробити наступні висновки про співвідношення вхідних і вихідних грошових потоків:

- у 2020, 2021, 2022 році вхідний грошовий потік перевищував вихідний грошовий потік, що є позитивним явищем у діяльності ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області

Аналізуючи табл. 3.3. можемо зробити висновок, що підприємство може мати різний рівень ліквідності, оскільки його поточні активи включають різноманітні оборотні кошти, які можуть бути легко або важко реалізовані для вирішення зовнішніх зобов'язань.

У короткострокових пасивах виокремлюються зобов'язання різної строковості, що призводить до використання порівняльного аналізу елементів активів та пасиву як одного з методів оцінки ліквідності. Цей аналіз включає групування зобов'язань за строковістю та активів за ліквідністю. Для оцінки фінансового стану використовуються різні показники, такі як коефіцієнт абсолютної ліквідності, який вказує на частину поточної заборгованості, яку можна врегулювати в кількості грошових коштів та цінних паперів.

Загальний коефіцієнт ліквідності, або коефіцієнт покриття, визначає, в якій кратності поточні активи покривають короткострокові зобов'язання, звичайно від 2 до 3. Високий ризик виникає, якщо відношення активів і зобов'язань менше 1:1, а велике перевищення може вказувати на значні вільні ресурси підприємства. Співвідношення оборотних коштів, які створюються таким чином, є бажаним для кредиторів, але може свідчити про неефективне управління активами з точки зору керівника.

При аналізі ліквідності та платоспроможності фірми, важливим є розмір власних оборотних коштів, що визначається часткою власного капіталу підприємства, який є джерелом покриття поточних активів підприємства (тобто активів з оборотом менше 1 року).

Цей показник залежить від структури як активів, так і джерел коштів і є важливим для підприємств, які займаються комерційною та іншою операційною діяльністю. Зростання цього показника в динаміці розглядається як позитивна тенденція за інших однакових умов.

Коефіцієнт покриття надає загальну оцінку ліквідності активів, показує, скільки гривень поточних активів підприємства припадає на одну гривню поточних зобов'язань. Якщо поточні активи перевищують поточні зобов'язання, підприємство може вважатися успішно функціонуючим. Розмір перевищення характеризується коефіцієнтом покриття. Значення цього показника може значно змінюватися залежно від галузі та виду діяльності, і його зростання в динаміці розглядається як сприятлива тенденція.

Чистий оборотний капітал розраховується як різниця між оборотними

активами підприємства і його поточними зобов'язаннями. Його наявність і величина свідчать про можливість підприємства платити свої поточні зобов'язання і розширювати подальшу діяльність.

При аналізі ліквідності підприємства здійснюється розрахунок таких показників як коефіцієнт покриття; коефіцієнт швидкої ліквідності; коефіцієнт абсолютної ліквідності; коефіцієнт чистого оборотного капіталу (табл. 3.4)

Таблиця 3.4
Розрахунок коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Значення показника			Нормативне значення
		2020	2021	2022	
Коефіцієнт покриття	$\phi 1 p260 / \phi 1 p620$	0,8507	1,2506	3,0679	>1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\phi 1(p260-p100-p110-p120-p130-p140) / \phi 1 p620$	0,1456	0,1626	0,3835	0,7-0,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\phi 1(p220+p230+p240) / \phi 1 p620$	0,0050	0,0113	0,3135	>0, збільшення
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	$\phi 1 p260 - p620$	-332,6	348,4	975	>0, збільшення

Проаналізувавши дані табл. 3.4, можемо зробити висновок, що є певні негативні тенденції в діяльності підприємства, а саме показники 2020 року показали, що в даному періоді ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області було не ліквідним підприємством про це свідчать показники розраховані в табл. 3.6, то можна казати про високий фінансовий ризик, пов'язаний з тим, що підприємство не в змозі сплатити свої рахунки, саме розрахунок коефіцієнта покриття дав змогу зрозуміти це, адже коефіцієнт покриття характеризують спроможність підприємства погашати свої боргові

зобов'язання за рахунок отриманого від операційної діяльності чистого грошового потоку та прибутку. Він дають змогу певною мірою оцінити не тільки фінансову стійкість, а й кредитоспроможність підприємства-позичальника.

Уваги заслуговує коефіцієнт швидкої ліквідності, саме цей коефіцієнт знаходиться у не нормальних значеннях, тобто він показує те, що платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань є низькими.

Розрахунок власного оборотного капіталу показав, що у 2021, 2022 роках ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області має можливість платити свої поточні зобов'язання і розширювати свою подальшу діяльність

(табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Оцінка ліквідності балансу ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області, тис. грн.

Актив	2021 рік	2022 рік	Пасив	2021 рік	2022 рік	Платіжний баланс (надлишок або нестача)	
						2021 рік	2022 рік
Найліквідніші активи, А1	15,7	147,8	Найстроковіші зобов'язання, П1	689,5	379,8	-673,8	-232
Швидко ліквідні активи, А2	210,3	33	Короткострокові зобов'язання, П2	620,5		-410,2	33
Ліквідні активи, А3	1512,6	1265,7	Довгострокові зобов'язання, П3	2618,8	1810,5	-1043,2	-544,8
Важко ліквідні активи, А4	14590,4	14086	Постійні пасиви, П4	12463,2	13342,2	2127,2	777,6
БАЛАНС	16392	15532,5	БАЛАНС	16392	15532,5	0	0

На основі розрахунків таблиці зробимо порівняння показників:

$$A1 \geq P1, A2 \geq P2, A3 \geq P3, A4 \leq P4.$$

Можна зробити висновок, що підприємство протягом 2021, 2022 року відчувало нестаток найбільш ліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань.

Хоча швидкореалізовані активи і невідьнореалізовані активи і перевищують короткострокові і довгострокові пасиви, але даний платіжний надлишок не може бути направлений на погашення найбільш термінових зобов'язань, внаслідок низької ліквідності.

3.3 Аналіз грошових потоків підприємства

Основним звітом в якому відображається рух грошових коштів у розрізі основних видів діяльності є Звіт про рух грошових коштів.

У Звіті про рух грошових коштів відображається рух коштів від трьох видів діяльності, а саме: операційної, інвестиційної, фінансової та надзвичайних подій.

Операційна діяльність — це основна діяльність підприємства, а також: інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

У результаті основної діяльності грошові кошти надходять від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, від надання активів в оренду, а вибувають при розрахунках з постачальниками, бюджетом, працівниками тощо.

Інвестиційна діяльність — охоплює операції з придбання та реалізації тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Тут доречно нагадати, що еквіваленти грошових коштів — це короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і характеризуються незначним ризиком зміни вартості.

У результаті інвестиційної діяльності грошові кошти надходять від продажу фінансових інвестицій та необоротних активів, від дивідендів,

відсотків, погашення наданих позик іншим підприємствам та вибувають при придбанні фінансових інвестицій, основних засобів і нематеріальних активів, наданні позик іншим підприємствам тощо.

Фінансова діяльність — це діяльність, яка призводить до зміни розміру та складу власного і позикового капіталу підприємства. Надходження грошових коштів у результаті фінансової діяльності відбувається за рахунок випуску акцій власної емісії, отримання позик, а вибуття — при погашенні позик, виплаті дивідендів, викупу акцій власної емісії.

При складанні Звіту про рух грошових коштів слід пам'ятати, якщо одна операція включає суми, які відносяться до різних видів діяльності, то ці суми необхідно наводити окремо за відповідними видами діяльності [46].

Тобто при складанні звіту підприємству необхідно розгорнуто наводити суми надходження і вибуття грошових коштів за видами діяльності.

Не включаються у Звіт про рух грошових коштів внутрішні зміни про рух грошових коштів (отримання грошей у банку і оприбуткування їх у касу тощо).

Також не включаються до Звіту про рух грошових коштів негрошові операції. До негрошових операцій відносяться операції, які не потребують використання грошових коштів та їх еквівалентів, а саме: бартерні операції, придбання активів шляхом емісії акцій, отримання активів на умовах фінансової оренди, перетворення зобов'язань на власний капітал.

Отже, Звіт про рух грошових коштів служить джерелом інформації для внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін, що стосується приходу та витрат грошових коштів за різними видами діяльності, включаючи фінансові операції, що виникають у зв'язку з надзвичайними обставинами. Моніторинг грошових потоків надає можливість оцінити ефективність використання коштів, напрямки діяльності підприємства, його фінансову стійкість і скласти прогноз на майбутній період [51]. Взаємозв'язок видів діяльності підприємства і Звіту про рух грошових коштів наведений на рис. 3.2.

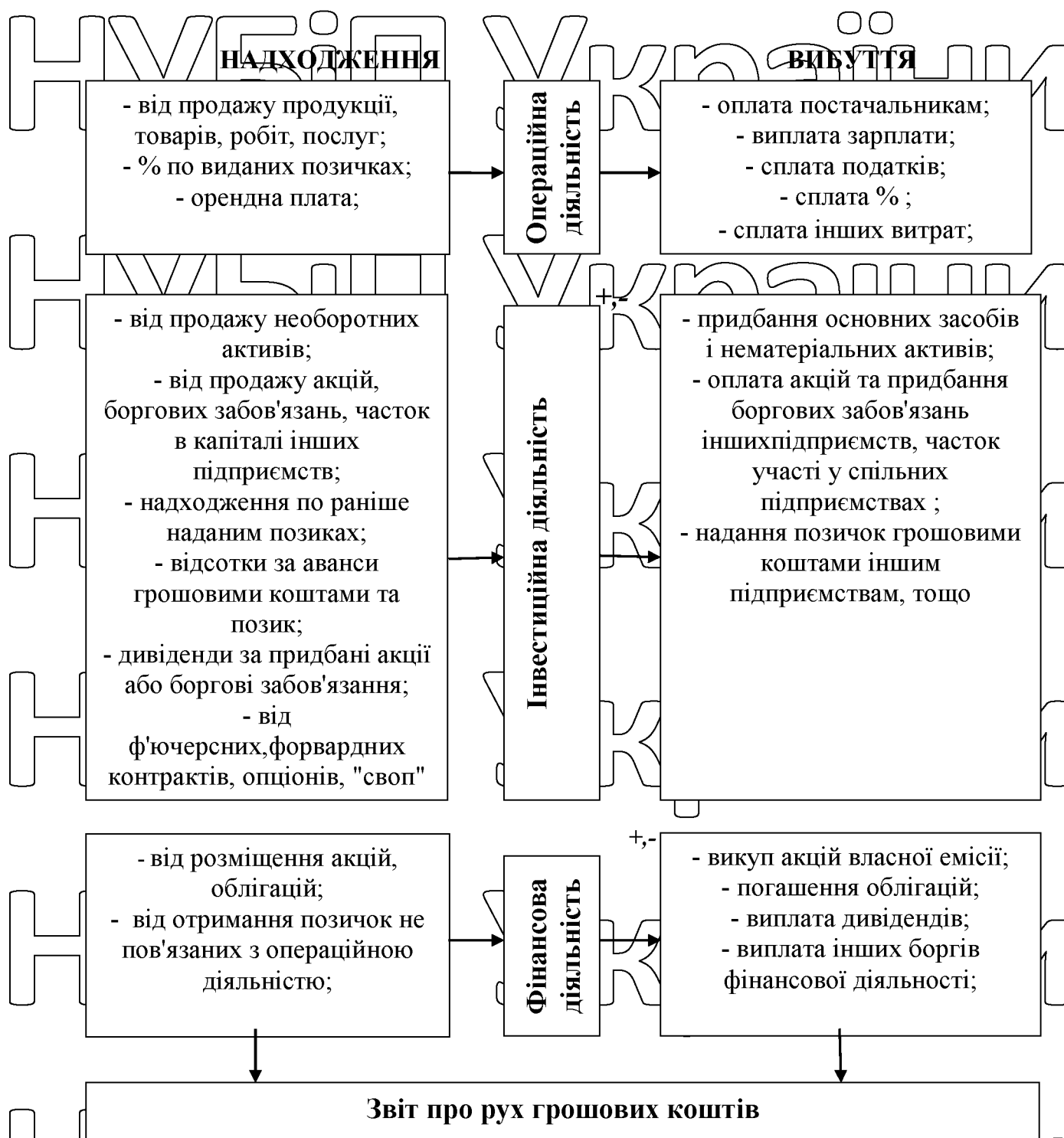

Рис. 3.2. Взаємозв'язок видів діяльності підприємства

На ліквідність та ефективність формування грошових потоків підприємства справляє вплив ряд внутрішніх та зовнішніх факторів, які наведено на рисунку 3.3.

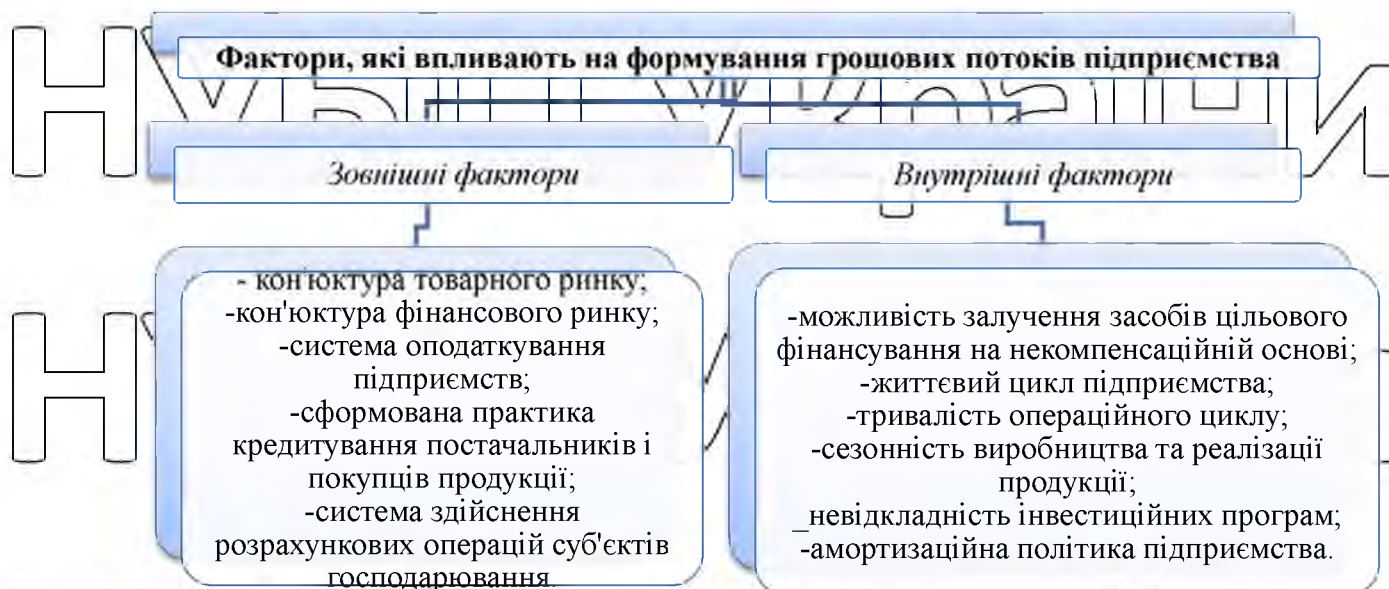

Рис. 3.3 Класифікація факторів, які впливають на формування грошових потоків підприємств

За станом руху грошових потоків можна судити про якість управління

підприємством. Цю залежність покажемо за допомогою схеми, зображеної на

рис. 3.4.

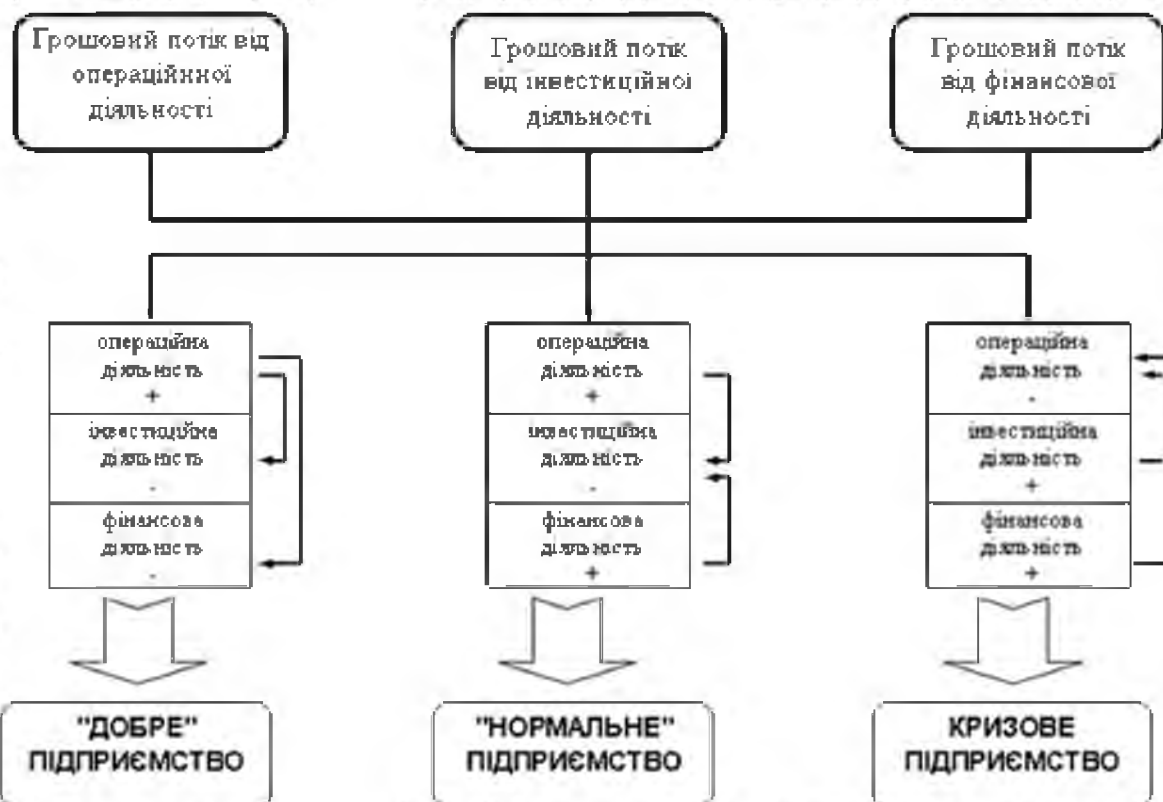

Рис. 3.4. Залежність якості управління підприємством від структури грошових потоків

Одним із завдань, поставлених перед Звітом про рух грошових коштів, є розкриття інформації про джерела надходження грошових коштів (за рахунок чого існує підприємство) і статті вибуття грошових коштів. Звичайно, для отримання такої інформації необхідна наявність чіткого розподілу руху грошових коштів за видами діяльності підприємства.

Сенс розподілу діяльності підприємства на операційну, інвестиційну та фінансову повною мірою розкривається при складанні цієї форми звітності та оцінки на її підставі фінансової гнучкості підприємства, тобто його здатності генерувати значні суми грошових коштів для того, щоб своєчасно реагувати на потреби та можливості, що несподівано виникають у процесі господарської діяльності [15].

Аналізуючі дані додатку Г, можемо зробити висновок протягом 2021-2022 роках ТОВ «Плосківське» Таращанського району Київської області було прибутковим підприємство про це свідчать показники чистого руху коштів від надзвичайних подій, збільшення відбулося за рахунок інвестиційної діяльності, внаслідок придбання необоротних активів.

3.4 Узагальнення матеріалів аналізу та прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання грошових потоків, як інструмент антикризового управління підприємством

Аналіз руху грошових коштів є необхідним, оскільки його результати дозволяють бухгалтерам-аналітикам, економістам та керівникам приймати ефективні управлінські рішення. Це сприяє зменшенню витрат, збільшенню прибутку та покращенню фінансового стану підприємства.

У досліджуваному підприємстві існує управління грошовими потоками, але не в повній мірі. Грошові потоки не плануються, недостатньо контролюються, і їх структура не є оптимальною. Оптимізація грошових потоків передбачає вибір найкращих форм їх організації, враховуючи умови та особливості господарської діяльності підприємства.

Цілі оптимізації грошових потоків включають збалансованість вхідних та вихідних потоків, синхронізацію їх формування в часі та зростання чистого грошового потоку підприємства. Фактори, які впливають на оптимізацію, включають кон'юнктуру ринку, рівень конкуренції, фінансовий ринок, систему оподаткування, стан економіки та інші.

Зовнішні фактори, такі як ринкова кон'юнктура та конкуренція, фінансовий ринок та оподаткування, впливають на величину та характер грошових потоків. Внутрішні фактори, такі як життєвий цикл підприємства, тривалість операційного циклу, сезонність та інші, також впливають на грошові потоки.

Баланс позитивних та негативних грошових потоків є основою оптимізації грошових потоків, оскільки як дефіцит, так і надлишковість грошових потоків можуть негативно впливати на діяльність підприємства. Методи оптимізації варіюються в залежності від характеру та періоду грошових потоків.

Стратегія є ключовим етапом у процесі оптимізації грошових потоків, визначаючи базові принципи та цілі оптимізації. Формування стратегії включає аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства для визначення стратегічної цілі та принципів оптимізації грошових потоків.

У межах визначених стратегічних параметрів розвитку, необхідно планувати загальний обсяг вхідних та вихідних грошових потоків протягом планового періоду. Це формує наступний етап збалансування грошових потоків.

На другому етапі оптимізації грошових потоків підприємства пропонується формувати обсяги вхідних та вихідних грошових потоків у визначеній послідовності: спочатку ідентифікувати напрямки та сфери економічної діяльності підприємства, систематизувати їх у загальну систему з урахуванням характеру економічної взаємодії.

Другий етап передбачає визначення взаємного впливу напрямків діяльності у різних видів діяльності. Після цього визначаються задачі оптимізації грошових потоків та інвестицій за кожним напрямком діяльності. Під час оптимізації фінансової діяльності, грошові потоки мають бути

оптимізованими з урахуванням досягнення чистого грошового потоку, що дорівнює приросту страхового запасу грошових активів підприємства. У випадку неможливості досягнення необхідного збалансування грошових потоків, необхідний перегляд інвестиційної та операційної діяльності для досягнення цільового грошового потоку.

Збалансований грошовий потік підприємства вимагає його збалансування у часі, щоб уникнути касових розривів. На цьому етапі проводиться детальний прогноз вхідних та вихідних грошових потоків, планування та співставлення їх у часі. Періоди з касовими розривами і надлишками грошових потоків ідентифікуються, задачі оптимізації грошових потоків та компенсації тимчасового розбалансування визначаються.

Під час реалізації управлінських рішень, щодо оптимізації грошових потоків, здійснюється збір та аналіз оперативних даних. У разі несоответстві досягнення стану грошових потоків плановим показникам, вносяться корективи відповідно до платіжного календаря підприємства, а потім здійснюються платежі.

Для контролю та аналізу результатів, оцінюється рівень синхронності, збалансованості та ефективності грошових потоків. Відхилення досягнення цільових показників, аналіз причин відхилень та їхніх економічних наслідків дозволяють уточнити цілі та завдання оптимізації грошових потоків підприємства. На етапі коригування розглядаються альтернативні шляхи коригування цілей та завдань оптимізації, і обирається відповідне рішення для коригування цільових параметрів розвитку підприємства. Оптимізація грошових потоків підприємства є суттєвою частиною управління фінансами та вимагає систематичного підходу.

Запропонована загальна схема оптимізації грошових потоків, яка складається з шести етапів, сприяє інтеграції заходів оптимізації грошових потоків у загальну систему управління грошовими потоками підприємства. Ця схема координує управлінські дії, підвищуючи ефективність фінансового управління підприємством.

У процесі втілення управлінських рішень щодо оптимізації грошових потоків, зокрема, здійснюється збір та аналіз оперативних даних, а також коригування планових показників. Це дозволяє у разі необхідності вносити відповідні зміни у платіжний календар підприємства та забезпечує оптимізацію грошових потоків.

Оптимізація грошових потоків визнається ключовим аспектом фінансового управління підприємством, оскільки вона спрямована на досягнення збалансованості та ефективності в управлінні грошовими ресурсами.

Використання цілісного підходу та систематичного аналізу дозволяє не лише оптимізувати грошові потоки, а й удосконалювати фінансову діяльність підприємства, забезпечуючи його стабільність та конкурентоспроможність.

Методичні прийоми та організація аналізу грошових активів є ключовим етапом фінансового аналізу підприємства. Вони дозволяють систематично вивчати структуру та динаміку грошових активів, виявляти їхні тенденції та ризики. Цей аналіз стає основою для розробки стратегій управління грошовими коштами та вдосконалення фінансової політики підприємства.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства є важливим компонентом, спрямованим на визначення його здатності вчасно виконувати фінансові зобов'язання. Цей аналіз включає в себе вивчення рівня готівки, оборотних коштів та показників ліквідності, що допомагає забезпечити стабільність фінансового стану підприємства та запобігти можливим фінансовим ризикам.

Аналіз грошових потоків є ефективним інструментом для визначення джерел та напрямків руху грошових коштів у підприємства. Цей аналіз розкриває ефективність використання ресурсів, генерацію грошових потоків від операційної діяльності та інвестицій, а також здатність підприємства відшкодувати свої зобов'язання.

Узагальнення результатів аналізу грошових активів, ліквідності та грошових потоків створює підґрунтя для прийняття управлінських рішень. Ці рішення повинні бути спрямовані на раціональне використання грошових

коштів, антициклічне управління та попередження можливих фінансових криз.

Шляхи підвищення ефективності управління грошовими коштами полягають в:

- повноті та своєчасності покриття потреби підприємства у капіталі з метою фінансування його операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;

- підтриманні прийнятної рівня платоспроможності й ліквідності та попередження формування чи розвитку фінансової кризи;

- збільшенні вхідних грошових потоків як основного джерела фінансування підприємства та їх оптимізації у розрізі видів;

- скороченні циклу обороту грошових коштів;

- підтриманні балансу між формуванням резерву ліквідності й втраченими альтернативними можливостями;

- забезпеченні ефективності використання грошових коштів підприємства через оптимальний їх розподіл часу та простору;

- скороченні накладних затрат підприємства, які пов'язані з генеруванням його грошових потоків, насамперед з надходженням вхідних грошових потоків.

Загально кажучи, аналіз грошових активів та пов'язаних з ними показників визначає стратегічні напрямки управління підприємством. Здатність до раціонального використання грошових коштів є важливим чинником для стійкого фінансового розвитку підприємства в умовах змінливого економічного середовища.

Висновки до розділу 3

Аналіз руху грошових активів у розрізі окремих видів діяльності дає можливість оцінити, з яких джерел надійшли ці кошти, які напрями їх використання, чи вистачає власних оборотних коштів підприємства для інвестиційної діяльності. Аналізуючи рух коштів за видами діяльності, можна додатково визначити, чи може підприємство розраховуватись за своїми поточними зобов'язаннями, чи вистачить одержаного прибутку для обслуговування поточної діяльності підприємства.

Слід зауважити, що на об'єкті дослідження аналіз руху та забезпечення підприємства грошовими коштами за допомогою наукових методів не проводиться. Часто керівники приймають управлінські рішення інтуїтивно, створюючи ризикові ситуації. Для цього необхідно лише скористатися послугами спеціаліста з програмування для налаштування необхідної роботи.

Системне і комплексне проведення економічного аналізу вимагає правильної і цілеспрямованої організації аналітичної роботи. Рациональна організація досягається за допомогою всебічного дослідження підприємством чинників, які здійснюють вплив на його діяльність і розробку оптимальних управлінських рішень. Щодо кризових умов життєдіяльності підприємства, то тут слід підкреслити, що створення аналітичного забезпечення антикризового управління є основою комплексного економічного аналізу

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

НУБІП України

Проведене дослідження дає можливість зробити наступні висновки:

Грошові кошти визначаються як готівка в касі підприємства, кошти на банківських рахунках, акредитиви, а також відповідальність інших осіб і т.д.

НУБІП України

Функціонування підприємства представляє собою складний динамічний процес, що виникає внаслідок постійного циклічного руху грошових коштів. Як економічна категорія, гроші виконують різні функції, такі як: міра вартості, засіб обігу, засіб платежу, засіб нагромадження та світові гроші.

НУБІП України

Грошові ресурси представляють собою не тільки важливий елемент функціонування будь-якого підприємства, але і водночас вони визначаються як результат його діяльності. Ефективність управління цим ресурсом має вирішальне значення для поточного і майбутнього стану підприємства.

НУБІП України

Значущість інформації про обіг грошових коштів визначається потребою надавати користувачам повний і об'єктивний огляд фінансового стану, результатів діяльності та руху грошових коштів в цілому для підприємства, його окремих відділень та навіть окремих операцій протягом конкретних періодів часу.

НУБІП України

Гроші підприємства в межах встановлених лімітів можуть знаходитися у вигляді готівки в касі, а інші суми зберігаються на рахунках у банках.

Частина грошей може бути вкладена в цінні папери з метою одержання доходу від них.

НУБІП України

Облік грошових коштів має забезпечити їх збереження, а також давати інформацію для правильного і раціонального використання

НУБІП України

Бухгалтерський документ — письмове підтвердження факту здійснення господарської операції, що є юридичним доказом її здійснення. Операція вважається завершеною, якщо вона відображена в первинних документах.

НУБІП України

Документація — спосіб суцільного та безперервного спостереження за господарськими операціями, які відбуваються на підприємстві, та їх первинного відображення,

Синтетичний облік наявності руху грошових коштів у касі ведеться на рахунку 30 «Готівка». Рахунок 31 «Рахунки в банках» призначено для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій.

Фінансова звітність є систематизованим відображенням фінансового стану, операцій та подій, що відбулись за звітний період, та їх наслідків. Підприємствами України складається фінансова звітність загального призначення, яка не враховує специфічні вимоги до інформації окремих груп користувачів.

Інформація про наявність та обіг грошових коштів виявляється корисною для споживачів фінансової звітності, оскільки вона дозволяє оцінити, наскільки успішно підприємство генерує грошові кошти та їх еквіваленти, період генерації і рівень впевненості у цьому процесі, а також визначити потреби підприємства в їх використанні. Ця інформація також надає можливість оцінити рівень ліквідності та платоспроможності підприємства. Характеризуючи підприємство як ліквідне в різній мірі, слід враховувати різноманітність оборотних коштів серед поточних активів, включаючи як ті, що легко реалізуються, так і ті, що можуть мати складніші умови реалізації, зокрема, для вирішення питань зовнішньої заборгованості.

Аналізуючі дані таблиці, можемо зробити висновок, що протягом 2021-2022 рр. ТОВ «Плосківське» було прибутковим підприємство про це свідчать показники чистого руху коштів від надзвичайних подій, збільшення відбулося за рахунок інвестиційної діяльності, внаслідок придбання необоротних активів

Інформаційною основою проведення аналізу є матеріали бухгалтерського обліку та звітності за останні 3 роки, а саме: ф. №1 «Баланс підприємства», ф. №2 «Звіт про фінансові результати», ф. №3 «Звіт про рух грошових коштів», ф. №4 «Звіт про власний капітал та примітки до фінансової звітності», а також матеріали Головної книги по рахунках 30 і 31 та журнали-ордери №1 і №2.

З проведеного дослідження сутності грошових коштів можна вивести таке їх визначення. Грошові кошти – це найбільш ліквідні активи

підприємства, що складаються з готівки, коштів на рахунках в банку та інші еквіваленти.

У досліджуваному підприємстві, хоча і не в повному обсязі, фактично проводиться управління грошовими потоками. Проте, можна визначити недоліки в цьому процесі, такі як відсутність планування грошових потоків, недостатній контроль та неоптимальна структура цих потоків.

Інтегруючи поточне, оперативне та стратегічне планування в єдиний процес, можна досягти взаємодії руху коштів з тактичними та стратегічними завданнями підприємства. Такий підхід до планування грошових потоків також спрямований на забезпечення постійної ліквідності та платоспроможності підприємства.

Ураховуючи недостатній досвід функціонування підприємств в умовах ринку в Україні, виявляється, що проблеми управління грошовими потоками не були вирішені належним чином як в методологічному, так і в прикладному аспекті. Вітчизняна практика практично ігнорує аналіз руху грошових коштів.

З усього сказаного можна зробити висновок, що проведення аналізу руху грошових коштів є необхідним, оскільки на його основі бухгалтери, економісти та керівники можуть приймати ефективні управлінські рішення, що спрямовані на зменшення витрат, збільшення прибутку та поліпшення фінансового стану підприємства.

Оскільки грошові кошти виступають посередником у всіх фінансових транзакціях, належне та своєчасне виконання всіх розрахунків є ключовим для забезпечення нормального обігу коштів в господарстві. З свого боку, ефективність розрахункових операцій значною мірою залежить від якості обліку грошових коштів та виконання розрахункових і кредитних операцій.

Отримані висновки дають підстави сформулювати такі шляхи підвищення ефективності управління грошовими коштами та грошовими активами:

- повнота та своєчасність покриття потреби підприємства у капіталі з метою фінансування його операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;
- підтримання прийняттого рівня платоспроможності й ліквідності та

попередження формування чи розвитку фінансової кризи;

– збільшення вхідних грошових потоків як основного джерела фінансування підприємства та їх оптимізації у розрізі видів;

– скорочення циклу обороту грошових коштів;

– підтримання балансу між формуванням резерву ліквідності й втраченими альтернативними можливостями;

– забезпечення ефективності використання грошових коштів підприємства через оптимальний їх розподіл у часі та просторі;

– скорочення накладних затрат підприємства, які пов'язані з генеруванням

його грошових потоків, насамперед з надходженням вхідних грошових потоків.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: підр. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : КНЕУ, 2012р. 624с.

2. Атамас П.С. Управлінський облік: навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ. Центр учбової літератури, 2015. 440 с.

3. Аудит у визначеннях, рисунках і таблицях : конспект лекцій / И. П. Кузык та ін. Київ, 2014. 106 с.

4. Бакун Ю. Школа бухгалтера. Основи організації роздрібної торгівлі . *Дебет-Кредит*. 2013. № 5. С.5-13.

5. Баліцька В.В. Загальні параметри грошових потоків підприємств України. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2007. № 7. С 121-127.

6. Банасько Т. М. Побудова організаційної структури правління як передумова створення системи обліку витрат. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2007. №9. С.16-22.

7. Баранова Н. В., Єрмоленко У. В., Сушко Н. І. Казначейська система виконання бюджету: підручник. Київ: Київ. держ. торг. - екон. ун-т, 2018. 250 с.

8. Барлун С. А. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. Миколаїв. Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 271 с.

9. Білик М. Д. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Придуляк, Н. Ю. Невмержицька. 2-ге вид., без змін. К : КНЕУ, 2007. 592 с.

10. Білик М.Д., Надточій С.І. Грошові потоки підприємств у мікро- та макроекономічному аспекті . *Фінанси України*. 2017. № 6 . С.133-148.

11. Білоусько В.С., Беленкова М.І. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Київ : Кондор, 2007. 423с.

12. Бланк П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020 / 392 с.

13. Богоявленська Ю.В. Проектний аналіз: навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 336 с.

14. Боярова О. А., Кузик Н. П. Резерв сумнівних боргів як обачний інструмент впливу на діяльність підприємства / Облік і фінанси АПК. 2010. №4. С. 41-44

15. Брік С. В. Фінансовий облік I: теорія та практика : навч. посіб. Харків : НТУ "ХП", 2018. 157 с.

16. Бухгалтерський облік в умовах застосування інформаційних технологій: теорія та практика : монографія. / В. О. Осмятченко, М. М. Касьяненко, Є. Ю. Шара та ін. Київ: НУДПСУ, 2015. 389 с.

17. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. для студентів ВНЗ спец. "Облік і оподаткування" / М. І. Бондар та ін. Рівне : НУВГП, 2016. 422 с.

18. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах: підручник для студентів ВНЗ. Вид. 2-ге, переробл. і допов. / Плаксієнко В. Я. та ін. ; за ред. В. Я. Плаксієнка. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 519 с.

19. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах: підручник для студентів ВНЗ. Вид. 2-ге, переробл. і допов. / Плаксієнко В. Я. та ін. ; за ред. В. Я. Плаксієнка. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 519 с.

20. Бухгалтерський облік, аналіз і контроль: проблеми інтеграції і розвитку / кол. монографія / Бутинець Ф. Ф. та ін. ; за ред. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : Рута, 2017. 365 с.

21. Бухгалтерський облік. Загальна теорія: навч. посіб. / М. М. Жибак та ін. Тернопіль : Крок, 2016. 268 с.

22. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Т. В. Давидюк та ін. Харків : Гельветика, 2016. 391 с.

23. Бухгалтерський фінансовий облік : підр. Вид. 2-ге, переробл. і допов. / За ред. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП. «Рута», 2003. 726 с.

24. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб. / Н. І. Верхоглядова та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 536 с.

25. Варавка В.В. Аналіз ділової активності як інструмент управління грошовими потоками підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 2.

С 184-192

26. Височан О. Формування моделі активного контролю та її реалізація на ділянці обліку грошових коштів і їх еквівалентів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 2. С.50-57.

27. Войналович О. М. Організація бухгалтерського обліку: загальні основи. *Податки та бухгалтерський облік*. 2014. № 55. С. 5-12.

28. Галасюк В.В. Основоположні принципи теорії фінансів у контексті проблеми дисконтування умовних грошових потоків. *Вісник Національного банку України*. 2020. № 4. С.53-56.

29. Гапенко О. П., Стрибуль О. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Уи-т «Україна», 2020. 198 с.

30. Голов С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність малих і середніх підприємств. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. №10. С. 74-83.

31. Голов С.Ф. Управлінський облік : підручник. Київ : Лібра, 2018. 369 с.

32. Гольцова С.М., Плікус І.І. Звітність підприємств (фінансова, статистична, консолідована та до фондів соціального та пенсійного страхування) : навч. посіб. Київ: «Центр навчальної літератури», 2014. 292с.

33. Господарський кодекс України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 23.06.2023)

34. Гудзинський О.Д., Судомир С.М., Гуренко Т.О. Теоретико-методологічні засади результативного управління розвитком підприємств : монографія. Київ : ЦП Компринт, 2017. 450 с.

35. Гуренко Т.О. Обліково-інформаційне забезпечення стратегічного розвитку аграрної сфери. *Науковий вісник НУБІП України: серія «Економіка, аграрний бізнес, менеджмент»*. 2018, № 290. С. 78 – 89.

36. Давидов Г.М. Аудит : підр. Київ : Знання, 2004. 511 с.

37. Должанський М. І., Должанський А. М. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку: навч. посіб. Львів : Львівський банківський інститут НБУ, 2015. 494 с.

38. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація : підр. Київ : Знання,

2001. 402 с.

39. Заверодній В. П., Савченко В. Я. Бухгалтерський облік, контроль і аудит в умовах ринку. Київ: ДІ - КСІ, 2014. 832 с.

40. Ібатуллін Ш.І. Макроекономічний аналіз грошових потоків.

Економіка АПК. 2000. № 3. С.51-58.

41. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: колективна монографія // В.К.

Савчук, А.О. Музиченко, А.М. Шиш та ін./ За ред. Савчука. Київ : «Компрінт», 2017. 222 с.

42. Кім Г. М., Кім С.Г., Сопко В.В. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 440 с.

43. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Житомир: ЖІТІ,

2001. 440 с.

44. Ковальова Т. В. Фінансовий облік : навч. метод. посіб. Харків : О. А. Мірошніченко, 2022. 268 с.

45. Корецький М. Я. Управлінський облік : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 296 с.

46. Короп О. Звіт про рух грошових коштів. *Школа бухгалтеря*. 2007. №4. С. 23-30.

47. Косміна Р. М. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2018. 462 с.

48. Косміна Р. М. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2018. 462 с.

49. Крапивко М.Л. Документальне оформлення аудиторської діяльності. *Аудитор України*. 2012. № 14. С.16-19.

50. Крупельницька І.Г. Звітність підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 232 с.

51. Кучеренко Т., Шайко О. Відображення операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. № 12. С.3-9.

52. Кучеренко Т.Є., Шайко О.Г., Уланчук В.С. Звітність підприємств : підр. Київ : Знання, 2008. 492 с.

53. Лагун М. І. Теоретична характеристика основних методичних аспектів проведення аналізу фінансового стану. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 3. С.33-37.

54. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : навч. посіб. Вид. 3-тє, переробл. і допов. Київ : Центр учбової літератури, 2018 р. 608 с.

55. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2020. 355 с.

56. Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях : підручник. Вид. 3-тє, переробл. і допов. Київ : ВД «Професіонал», 2020. 896 с.

57. Мельник С. І. Фінансовий облік і звітність : навч. посіб. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 387 с.

58. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 29 груд. 2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00> (дата звернення: 19.07.2023).

59. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27 черв. 2018 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13> (дата звернення: 19.07.2023).

60. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності: навч.-довід. посіб. / Ю.С. Цал-Цалко та ін. Житомир: ПП «Рута», 2011. 707 с.

61. Мних Є. В. Економічний аналіз : підр. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Київ : ЦНЛ, 2005. 472 с.

62. Надточій С.І. Загальна оцінка грошових потоків підприємства як основа управління ними. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 5. С.41-49.

63. Надточій С.І. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства в аспекті управління ними. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2006. №7. С.8-12.

64. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №325. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 17.04.2023).

65. Нашкерська Г. В. Методологія і практика оцінювання у фінансовому обліку : монографія. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. 426 с.

66. Облік сільськогосподарської діяльності : навч. посіб. / Ю. Я. Лузан та ін. Київ : Юр-Агро-Веста, 2017. 368 с.

67. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах / Камінська Т. Г., Ч. М. Дробог, Шиш А. М. та ін. / за ред. Камінської Т. Г. Київ : ТОВ «ЦД «Компринт», 2013. 329 с.

68. Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 387 с.

69. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 25.07.2023)

70. Пліса В. Й., Пліса З. П. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. Львів : АТБ, 2017. 199 с.

71. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 20.08.2023).

72. Податковий кодекс України. URL:

73. Поддєрьогін А. М., Невмержицький Я. І. Ефективність управління грошовими потоками підприємства. *Фінанси України*. 2007. № 11. С.119-128.

74. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : наказ Міністерства фінансів України від 29 лист. 1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 15.06.2023).

75. Положення «Про документальне забезпечення записів у

бухгалтерському обліку» : наказ Міністерства фінансів України від 24 трав. 1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення:

76. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 25.06.2023).

77. Розвиток системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю: інтегрований ракурс проблем: колект. монографія / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : Рута, 2017. 388 с.

78. Ткаченко І. П., Фрунза С. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кропивницький : ЕПІ, 2023. 346 с.

79. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України : підручник. Київ : "А.С.К.", 2021. 784 с.

80. Фінансовий облік : підручник / За ред. Крупки Я. Д. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 481 с.

81. Фінансовий облік : підручник / М. М. Левченко та ін. Львів : ФОП «Микитенко Л.І.», 2022. 481 с.

Додаток А

Облік розрахунків з надходженням готівкових коштів у касу

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Одержано готівкою дивіденди від об'єктів інвестування	30 «Готівка»	14 "Довгострокові фінансові інвестиції"
2	Повернено готівкою довгострокову заборгованість	30 «Готівка»	18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи"
3	Передано гроші з операційної каси в касу підприємства	30 «Готівка»	30 «Готівка»
4	Передано гроші з банку в касу	30 «Готівка»	31 "Рахунки в банках"
5	Перераховано гроші для придбання або продажу іноземної валюти	33 «Інші кошти»	31 "Рахунки в банках"
6	Одержано готівку в погашення одержаних раніше векселів	30 «Готівка»	34 "Короткострокові векселі одержані"
7	Одержано готівку від покупця в оплату раніше відвантаженої продукції, товарів, послуг	30 «Готівка»	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"
8	Одержано гроші від винної особи, підзвітних осіб, працівників в погашення раніше виданої безвідсоткової позики	30 «Готівка»	37 "Розрахунки з різними дебіторами"
9	Зроблено внесок готівкою учасником споживчого товариства	30 «Готівка»	41 "Пайовий капітал"
10	Отримано готівкою безповоротну фінансову допомогу	30 «Готівка»	42 "Додатковий капітал"
11	Перепродані акції власної емісії або продано частку власника в капіталі підприємства	30 «Готівка»	45 "Вилучений капітал"
12	Погашено заборгованість за внесками засновників до власного капіталу	30 «Готівка»	46 "Неоплачений капітал"
13	Отримано готівкою цільове фінансування бюджету	30 «Готівка»	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"
14	Надійшла в касу довгострокова позика готівкою	30 «Готівка»	50 "Довгострокові позики"
15	Оприбутковано фінансову допомогу на зворотній основі	30 «Готівка»	55 "Інші довгострокові зобов'язання"
16	Оприбуткована в касу короткострокова позика банку	30 «Готівка»	60 "Короткострокові позики"
17	Повергнуто зарплату, надлишкове видану працівникам	30 «Готівка»	66 "Розрахунки за виплатами працівникам"
18	Одержано гроші від наймачів квартир чи орендарів не житлових приміщень	30 «Готівка»	68 "Розрахунки за іншими операціями"
19	Надійшла в касу виручка від продажу товарів в роздрібній торгівлі	30 «Готівка»	70 "Доходи від реалізації"
20	Одержано готівкою штрафи, пені, неустойки за невиконання господарських договорів	30 «Готівка»	71 "Інший операційний дохід"
21	Одержано готівкою дивіденди від інших підприємств	30 «Готівка»	73 "Інші фінансові доходи"
22	Одержано доходи від реалізації необоротних активів	30 «Готівка»	74 "Інші доходи"
23	Одержано надзвичайні доходи готівкою	30 «Готівка»	75 "Надзвичайні доходи"

Додаток Б

Облік розрахунків видачі готівкових коштів через касу

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Придбано акції або облигації Інших підприємств	14 "Довгострокові фінансові інвестиції"	30 «Готівка»
2	Оплачено готівкою витрати на монтаж або ремонт основних засобів	15 "Капітальні інвестиції"	30 «Готівка»
3	Передано гроші з каси в банк	31 "Рахунки в банках"	30 «Готівка»
4	Зараховано на поточний рахунок виручку, що була у інкасатора (придбана або продана валюта)	31 "Рахунки в банках"	33 "Інші кошти"
5	Передано гроші інкасатору	33 "Інші кошти"	30 «Готівка»
6	Видано готівкою безвідсоткову позику працівнику, видано в підзвіт, виплачено аліменти	37 "Розрахунки з різними дебіторами"	30 «Готівка»
7	Проведено передоплату за газети і журнали	39 "Витрати майбутніх періодів"	30 «Готівка»
8	Повернуто власникам пайові частки	41 "Пайовий капітал"	30 «Готівка»
9	Викуплено підприємством акції власної емісії	45 "Вилучений капітал"	30 «Готівка»
10	Використано фонд цільового фінансування	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"	30 «Готівка»
11	Погашено готівкою довгострокову позику банку	50 "Довгострокові позики"	30 «Готівка»
12	Погашено готівкою заборгованість по раніше виданому векселю	51 "Довгострокові векселі видані"	30 «Готівка»
13	Погашено готівкою довгострокові зобов'язання з оренди	55 "Довгострокові зобов'язання з оренди"	30 «Готівка»
14	Погашено готівкою інші довгострокові зобов'язання	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	30 «Готівка»
15	Погашено короткострокову позику банку готівкою	60 "Коротко - строкові позики"	30 «Готівка»
16	Погашено готівкою поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	61 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язанням"	30 «Готівка»
17	Погашено готівкою раніше виданий короткостроковий вексель	62 "Короткострокові векселі видані"	30 «Готівка»
18	Погашено готівкою заборгованість перед постачальниками і підрядниками	63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"	30 «Готівка»
19	Погашено готівкою заборгованість перед фондами соціального страхування та пенсійним фондом	65 "Розрахунки за страхуванням"	30 «Готівка»
20	Виплачено зарплату працівникам підприємства	66 "Розрахунки за виплатами працівникам"	30 «Готівка»
24	Виплачено дивіденди засновникам	68 "Розрахунки за іншими операціями"	30 «Готівка»
25	Погашено готівкою заборгованість перед іншими кредиторами	76 "Страхові платежі"	30 «Готівка»

Додаток В

Облік грошових коштів на поточному рахунку; надходження коштів

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Погашено дебітором довгострокову заборгованість	31 "Рахунки в банках"	16 "Довгострокова дебіторська заборгованість"
2	Передає готівку із каси в банк	31 "Рахунки в банках"	30 «Готівка»
3	Оплачено покупцями раніше одержані товари, роботи, послуги	31 "Рахунки в банках"	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"
4	Безоплатно одержано безготівкові кошти	31 "Рахунки в банках"	42 "Додатковий капітал"
5	Перепродані акції власної емісії	31 "Рахунки в банках"	45 "Вилучений капітал"
6	Одержано кошти цільового фінансування на будівництво із зовнішніх джерел (бюджет, різні позабюджетні та міжгалузеві фонди)	31 "Рахунки в банках"	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"
7	Одержано довгострокову позику банку на поточний рахунок	31 "Рахунки в банках"	50 "Довгострокові позики"
8	Одержано фінансову допомогу на зворотній основі	31 "Рахунки в банках"	55 "Інші довгострокові зобов'язання"
9	Одержано короткострокову позику банку	31 "Рахунки в банках"	60 "Короткострокові позики"
10	Отримано грошові кошти у вигляді доплати	31 "Рахунки в банках"	63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
11	Повернуто з бюджету на рахунок підприємства грошові кошти	31 "Рахунки в банках"	64 "Розрахунки за податками й платежами"
12	Повернуто з фондів соціального страхування на рахунок підприємства	31 "Рахунки в банках"	65 "Розрахунки за страхуванням"
14	Зарахована на рахунок в банку виручка від реалізації продукції за касовим методом	31 "Рахунки в банках"	70 "Доходи від реалізації"
15	Відображено дохід від реалізації виробничих запасів МПН	31 "Рахунки в банках"	71 "Інший операційний дохід"
16	Зараховано на поточні рахунки дохід від спільної діяльності	31 "Рахунки в банках"	72 "Доходи від участі в капіталі"
17	Зараховано на поточні рахунки суми дивідендів	31 "Рахунки в банках"	73 "Інші фінансові доходи"
18	Зарахований дохід від реалізації основних засобів	31 "Рахунки в банках"	74 "Інші доходи"
19	Отримано суми страхового відшкодування від страхової організації	31 "Рахунки в банках"	75 "Надзвичайні доходи"

Продовження дод. В

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
20	Придбано довгострокові інвестиції акції, облігації інших підприємств	14 "Довгострокові фінансові інвестиції"	31 "Рахунки в банках"
21	Проведено витрати на монтаж основних засобів	15 "Капітальні інвестиції"	31 "Рахунки в банках"
22	Придбано інші необоротні активи	18 "Інші необоротні активи"	31 "Рахунки в банках"
23	Проведено витрати на виправлення браку	24 "Брак у виробництві"	31 "Рахунки в банках"
24	Передано гроші з банку в касу	30 «Готівка»	31 "Рахунки в банках"
25	Депоновано гроші на лімітовану чекову книжку, виставлений акредитив	31 "Рахунки в банках"	31 "Рахунки в банках"
26	Перераховано гроші для придбання іншої валюти	33 "Інші кошти"	31 "Рахунки в банках"
27	Повернуто передплату покупцям	36 "Розрахунки покупцями та замовниками"	31 "Рахунки в банках"
28	Проведено передплату постачальникам	37 "Розрахунки з різними дебіторами"	31 "Рахунки в банках"
29	Проведено передоплату за газети і журнали	39 "Витрати майбутніх періодів"	31 "Рахунки в банках"
30	Викуплено власні акції у акціонерів	45 "Вилучений капітал"	31 "Рахунки в банках"
31	Проведено перерахування коштів за рахунок раніше створеного резерву	47 "Забезпечення майбутніх витрат і платежів"	31 "Рахунки в банках"
32	Використано суми цільового фінансування	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"	31 "Рахунки в банках"
33	Повернуто банку довгострокову позику	50 "Довгострокові позики"	31 "Рахунки в банках"
35	Погашення заборгованості по зобов'язанням за облігаціями	52 "Довгострокові зобов'язання за облігаціями"	31 "Рахунки в банках"
36	Погашено довгострокову заборгованість перед орендодавцем з оренди	53 "Довгострокові зобов'язання з оренди"	31 "Рахунки в банках"
37	Погашено довгострокові зобов'язання перед різними кредиторами	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	31 "Рахунки в банках"
38	Погашено короткострокові позики банку	60 "Короткострокові позики"	31 "Рахунки в банках"
39	Погашено заборгованість за раніше виданими векселями	62 "Короткострокові векселі видані"	31 "Рахунки в банках"
40	Проведено розрахунки з постачальниками	63 "Розрахунки постачальниками та підрядниками"	31 "Рахунки в банках"
41	Погашено заборгованість перед бюджетом	64 "Розрахунки податками й платежами"	31 "Рахунки в банках"
42	Сплачено збори до фондів соціального страхування	65 "Розрахунки страхуванням"	31 "Рахунки в банках"
43	Перераховано суми заробітної плати на особисті рахунки працівників	66 "Розрахунки з оплати праці"	31 "Рахунки в банках"
44	Перераховано дивіденди учасникам	67 "Розрахунки учасниками"	31 "Рахунки в банках"
45	Розрахувались з іншими кредиторами за раніше надані послуги	68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"

Додаток Г 1

Підприємство ТОВ «ПЛОСКІВСЬКЕ» Дата (рік, місяць, число) 2020 12 31
 Територія Київська область за ЄДРПОУ 30796323
 Організаційно-правова форма Приватне орендне сільськогосподарське господарювання за КОАТУУ 4242687801
 за КОІФП 240

КОДИ		
2020	12	31
30796323		
4242687801		
240		
01.11		

Вид економічної діяльності Вирощування зернових та технічних культур за КВЕД

Середня кількість працівників¹ 189

Адреса, телефон с. Іванівка, Богуславського району, Київської області, 09724

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про суцільний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "X" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	2648	2479
первісна вартість	1011	4167	4205
знос	1012	1519	1726
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	764	843
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3412	3322
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4398	4809
Виробничі запаси	1101	3484	3236
Незавершене виробництво	1102	913	1546
Готова продукція	1103	1	7
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	1654	1869
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	492	323
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	00	-
з бюджетом	1135	13	5
з тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
з нарахованих доходів	1140	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6	17
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	139	141
Готівка	1166	3	8
Рахунки в банках	1167	136	133
Витрати майбутніх періодів	1170	00	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	6703	7165
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1500	10115	10487

Продовження дод. Г 1

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16	16
Капітал у дооцінках	1405	–	–
Додатковий капітал	1410	–	–
Резервний капітал	1415	–	–
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9446	9412
Неоплачений капітал	1425	–	–
Вилучений капітал	1430	–	–
Інші резерви	1435	–	–
Усього за розділом I	1495	9453	9428
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	–	–
Довгострокові кредити банків	1510	–	–
Інші довгострокові зобов'язання	1515	553	430
Довгострокові забезпечення	1520	–	–
Цільове фінансування	1525	–	–
Усього за розділом II	1595	553	430
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	482	482
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	–	–
товари, роботи, послуги	1615	30	33
розрахунками з бюджетом	1620	–	–
у тому числі з податку на прибуток	1621	–	–
розрахунками зі страхування	1625	–	1
розрахунками з оплати праці	1630	20	36
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	30	–
Поточні забезпечення	1660	–	–
Доходи майбутніх періодів	1665	–	–
Інші поточні зобов'язання	1690	28	77
Усього за розділом III	1695	108	629
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	–	–
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	–	–
Баланс	1900	10115	10487

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Керівник *

Головний бухгалтер *

Додаток Г 2

Підприємство	ТОВ «ПЛОСКІВСЬКЕ»	Дата (рік, місяць, число)	2021	12	31
Територія	Київська область	за ЄДРПОУ	30796323		
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне орендне сільськогосподарське підприємство	за КОАТУУ	4242687801		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових та технічних культур	за КВЕД	240		
Середня кількість працівників ¹	189				01.11
Адреса, телефон	с. Іванівка Богуславського району, Київської області, 09724				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого вводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.**

Актив	Форма № 1	Код за ДКУД	1801001	
			На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	-
первісна вартість	1001	-	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	60
Основні засоби	1010	2479	2028	2028
первісна вартість	1011	4205	4245	4245
знос	1012	1726	2218	2218
Інвестиції на нерухомість	1013	-	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	843	996	996
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-	-
Усього за розділом I	1095	3322	3084	3084
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	4809	3829	3829
Виробничі запаси	1101	3256	1456	1456
Незавершене виробництво	1102	1546	1199	1199
Готова продукція	1103	7	1174	1174
Товари	1104	-	-	-
Поточні біологічні активи	1110	1869	2326	2326
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	323	2091	2091
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	-	-	-
за виданими авансами	1131	-	-	-
з бюджетом	1135	5	43	43
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-
з нарахованих доходів	1140	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17	1089	1089
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	141	192	192
Готівка	1166	8	-	-
Врахунки в банках	1167	133	192	192
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	45	45
Усього за розділом II	1195	7165	9614	9614
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1200	-	-	-
	1300	10487	12698	12698

Продовження дод. Г 2

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16	16
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9412	11368
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	9428	11365
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	430	103
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Інше фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	430	103
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	482	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	33	1073
розрахунками з бюджетом	1620	-	1
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	7
розрахунками з оплати праці	1630	36	42
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	77	88
Усього за розділом III	1695	629	1211
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800	-	-
Баланс	1900	10487	12698

Керівник *

Головний бухгалтер *

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Г 3

Підприємство	ТОВ «ПЛОСКІВСЬКЕ»	Дата (ррж, місяць, число)	2022	12	31
Територія	Київська область	за ЄДРНОУ	30796323		
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне орендне сільськогосподарське підприємство	за КОАТУУ	4242687801		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових та технічних культур	за КОСІД	240		
Середня кількість працівників ¹	189	за КВЕД	01.11		
Адреса, телефон	с. Іванівка, Богуславського району, Київської області, 09724				

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "у" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2022 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	60	27
Основні засоби	1010	2028	1486
первісна вартість	1011	4245	3959
знос	1012	2218	2472
Інвестиції на нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	996	1251
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3084	2765
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3829	3502
Виробничі запаси	1101	1456	454
Незавершене виробництво	1102	1199	1347
Готова продукція	1103	1174	1701
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	2326	1281
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2091	6615
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	00	-
за виданими авансами	1135	43	3
з бюджетом	1136	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1140	-	-
з нарахованих доходів	1145	-	-
із внутрішніх розрахунків	1155	1089	1441
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1165	192	65
Гроші та їх еквіваленти	1166	-	6
Рахунки в банках	1167	192	59
Витрати майбутніх періодів	1170	00	812
Інші оборотні активи	1190	45	45
Усього за розділом II	1195	9614	13768
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1500	12698	16533

Продовження дод. Г 3

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16	16
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	11368	14669
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	11385	14685
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	103	63
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Інше фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	103	63
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1073	1351
розрахунками з бюджетом	1620	1	57
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	42	84
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	88	292
Усього за розділом III	1695	1211	1785
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800	-	-
Баланс	1900	12698	16533

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Д

Інформація про рух грошових коштів підприємства ТОВ «Плосківське»
Таращанського району Київської області, тис. грн.

Стаття	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+,-)
1	3	4	5
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8893,6	7508,0	1385,6
Погашення векселів одержаних	-	-	
Покупців і замовників авансів	-	-	
Повернення авансів	-	-	
Установ банків відсотків за поточними рахунками	-	0,0	
Бюджету податку на додану вартість	-	-	
Повернення інших податків і зборів (обов'язкових платежів)	-	-	
Отримання субсидій, дотацій	-	-	
Цільового фінансування	-	-	
Боржників неустойки (штрафів, пені)	-	-	
Інші надходження	-	-	
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	6127,3	5808,0	-319,3
Авансів	-	93,6	93,6
Повернення авансів	-	-	
Працівникам	1450,5	1265,7	-184,8
Витрат на відрядження	-	3,4	3,4
Зобов'язань з податку на додану вартість	14,7	18,0	3,3
Зобов'язань з податку на прибуток	-	-	
Відрахувань на соціальні заходи	461,4	293,6	-167,8
Зобов'язань з інших податків і зборів (обов'язкових платежів)	30,2	10,0	-20,2
Цільових внесків	-	-	
Інші витрачання	147,8	13,7	-132,1
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	671,7	200,6	-471,1
Рух коштів від надзвичайних подій	-	-	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	671,7	200,6	-471,1
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Реалізація:			
фінансових інвестицій			
необоротних активів			
майнових комплексів			
Отримані:			
відсотки	155,5	292,0	136,5
дивіденди			
Інші надходження			
Придбання:			

Продовження дод. Д

1	3	4	5
фінансових інвестицій необоротних активів майнових комплексів	35,4	3847,9	3812,5
Інші платежі	150,7	88,6	-62,1
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	39,6	3644,5	3604,9
Рух коштів від надзвичайних подій	X	x	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	39,6	3644,5	3604,9
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження власного капіталу			
Отримані позики			
Інші надходження			
Погашення позик	500,0	3361,1	2861,1
Сплачені дивіденди			
Інші платежі			
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	500,0	3448,5	2948,5
Рух коштів від надзвичайних подій		0,0	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	500,0	3448,5	
Чистий рух коштів за звітний період	132,1	4,6	
Залишок коштів на початок року	15,7	11,1	-4,6
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів			
Залишок коштів на кінець року	147,8	15,7	-138

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ДОДАТОК Є

Облік операцій на рахунках в банках

Первинний документ	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		дебет	кредит
<i>Надходження на банківський рахунок</i>			
Об'ява на внесок готівкою	Здана готівка з каси підприємства в банк	311, 312	301, 302
Платіжне доручення, заява на відкриття акредитиву	Перераховані грошові кошти на спеціальний рахунок для відкриття акредитиву	313	311
Платіжне доручення	Перераховані грошові кошти на інші спеціальні рахунки (наприклад, депозитний)	313	311
Платіжне доручення	Відкритий картрахунок в національній (іноземній) валюті	313, 314	311, 312
Виписка банку, меморіальний ордер	З розподільного рахунку зарахована виручка на валютний рахунок	312	314
Виписка банку, меморіальний ордер	Зараховані на поточний рахунок грошові кошти, що знаходяться в дорозі (наприклад, залишок грошових коштів, перерахованих для купівлі валюти; виручка, здана через інкасацію, придбана іноземна валюта тощо)	311, 312	333
Виписка банку	Отримані грошові кошти після пред'явлення короткострокового векселя до оплати	311	341
Виписка банку	Поступила оплата від покупців/замовників за відвантажені продукцію, товари, виконані роботи і послуги	311	361
Виписка банку	На розподільний рахунок отримана виручка в іноземній валюті	314	362
Виписка банку	Повернений рахунок виданий аванс	311, 312	371
Виписка банку	Отримані дивіденди, відсотки, роялті і т.п.	311	373
Виписка банку	Відшкодована сума претензій, штрафів, пені, неустойки винною стороною	311, 312	374
Виписка банку	Відшкодована сума збитку особою, винною в нестачі цінностей	311	375
Виписка банку	Отримана орендна плата від орендарів	311	377
Виписка банку	Отримані засоби для формування пайового капіталу в кооперативах, КСП, ЖСБК, кредитних союзах	311	41
Виписка банку	Отримані грошові кошти від продажу емітованих підприємством акцій в частині, рівній емісійному доходу	311	421
Виписка банку	Отриманий внесок від засновника	311	46
Виписка банку	Отриманий від засновника підприємства внесок, що перевищує статутний капітал (додатковий капітал)	311	422
Виписка банку	Отримані грошові кошти цільового фінансування	311	48
Виписка банку	Отримано відшкодування з бюджету, повернені переоплати	311	641, 642
Виписка банку	Отримана передоплата від покупців або замовників	311, 312	681

Первинний документ	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		дебет	кредит
Виписка банку	Отримана оплата авансом за декілька майбутніх періодів (наприклад, отримання авансових орендних платежів, оплати підписки на періодичні видання, виручки від продажу квитків транспортних і театральних-видовищних заходів, абонементної платні за користування засобами зв'язку і т.п.)	311	69
Виписка банку	Отримана виручка від реалізації товарів, робіт, послуг	311, 312	70
Виписка банку, меморіальний ордер	Зарахована на поточний рахунок сума, отримана від продажу валюти по курсу НБУ	311	711
Виписка банку	Отримані дивіденди від інших підприємств	311	731
Виписка банку	Отримані страхові платежі страховальником	311	76
Платежі з банківського рахунку			
Виписка банку, прибутковий касовий ордер	Видана готівка з банківського рахунку в касу підприємства	301, 302	311, 312
Платіжне доручення	Придбані проїзні квитки працівникам підприємства	331	311
Платіжне доручення	Перераховані грошові кошти з поточного рахунку на покупку іноземної валюти	333	311
Заява на продаж валюти	Перерахована банку іноземна валюта для продажу	334	312
Виписка банку, заява на продаж валюти	З розподільного рахунку списана іноземна валюта для обов'язкового продажу	334	314
Платіжне доручення	Здійснені короткострокові фінансові інвестиції (наприклад, в цінні папери інших підприємств)	35	311
Платіжне доручення	Перерахована передоплата постачальникам і підрядчикам	371	311
Сліп, квитанція платіжного терміналу, чек банкомату і ін.	Списані засоби з картрахунку для оплати витрат, понесених підзвітною особою	372	313 (314)
Платіжне доручення	Сплачені витрати майбутніх періодів (наприклад, сплачена підписка на періодичні видання, сплачені авансом орендні платежі, сплачений страховий поліс і т.п.)	39	311
Платіжне доручення	Викуплені акції власної емісії у акціонерів	451	311
Платіжне доручення	Перераховані грошові кошти на виплату пенсій	472	311
Платіжне доручення	Повернений залишок невикористаного цільового фінансування	48	311

Продовження дод. Є

Платіжне доручення, платіжне доручення в іноземній валюті	Погашення заборгованості по короткостроковому кредиту	60	311 (312)
Платіжне доручення	Перераховано банку в погашення заборгованості по довгостроковому кредиту	61	311
Платіжне доручення	Погашена заборгованість по короткостроковому векселю	62	311
Платіжне доручення, платіжне доручення в іноземній валюті	Перерахована оплата постачальникам і підрядчикам	631 (632)	311 (312)
Платіжне доручення	Сплачені податки і збори (обов'язкові платежі)	641, 642	311
Платіжне доручення	Сплачені страхові внески по соціальному страхуванню	65	311
Платіжне доручення	Виплачена заробітна плата шляхом перерахування коштів на особові рахунки працівників	661	311
Платіжне доручення	Погашені зобов'язання перед учасниками (засновниками) по нарахованих дивідендах і інших виплатах	671, 672	311
Платіжне доручення	Повернений покупцю (замовнику) раніше отриманий аванс	681	311
Платіжне доручення	Сплачені відсотки (банку, по векселю і ін.)	684	311
Платіжне доручення, платіжне доручення в іноземній валюті	Здійшені інші платежі (наприклад, перерахована орендна плата орендодавцю, сплачені визначені підприємством суми штрафів, пені, неустойок і інших санкцій в результаті невиконання договірних зобов'язань і ін.)	685	311, 312

ДОДАТКИ